Milliyet

ÇOCUK

16 Nisan 1979 • Sayı 16 • 10 Lira

Her hafta

ANSİKLOPEDİ eki armağan ediyoruz

Bir çizgi romanın tamamı

KILAVUZ

KİRPİ ÇOCUK ÖĞRETMENLER ODASINDA

KAPTAN VE ÇOCUKLARI

JOE MUSIAL

AYY! O DA NESİ? BUZDOLABINDA HİÇ BİR ŞEY KALMAMIŞ. AKŞAM YEMEĞİ İÇİN ÇARŞIYA ÇIKMAK GEREK...

HU HUUU! KAPTAAAN NEREDESİİİN?

ÇARŞIYA ÇIKIP AKŞAM YEMEĞİ İÇİN BİR ŞEYLER ALMAYA NE DERSİN?

?

ÇARŞI MI?

HEY IYI DÜŞÜN

AKŞAM YEMEĞİNDE BALIK YİYEMEZ MİYİZ ANNE?

EVET BİZ GİDER YAKALARIZ.

ÇABUK OL GELİYORLAR!

EVET. TAM ZAMANI.

BZZZ

AZ SONRA UYKUYA DALARLAR - BİZ DE GİDİP JUMBO'YU GETİRELİM..

ZZZZ

YAA! DEMEK AKŞAM YEMEĞİ İÇİN BÖYLE BALIK AVLIYORSUNUZ..

O DA NESİ?

SULAR MI ÇEKİLDİ NEDİR?

HAYIR KORKUDAN KANI ÇEKİLDİ..

ÇOK DOĞRU KARDEŞİM..

DİKKAT

RAHATSIZ ETMEYİN

MUSIAL

PUF PUF

BİZDEN SİZE

BU HAFTAKİ öykümüz, Muzaffer İzgü'den, sevgili okurlar... İzgü'yü artık tanıyorsunuz. Daha önce başka öykülerini de sunmuştuk onun. 1933 yılında Adana'da doğan değerli sanatçımız, gülmece (mizah) alanının ustalarından biri... Geçen yıl üç ödül almıştı: "Nasrettin Hoca Öykü Yarışması Altın Ödülü", "Milliyet Sanat Dergisi Gülmece Öyküsü Yarışması İkincilik Ödülü", "Türk Dil Kurumu Öykü Ödülü"... Muzaffer İzgü, bu başarılarına uluslararası bir Altın Madalya ekledi şimdi: "Altın Kirpi" ödülünü aldı. Bu ödül, her yıl Bulgaristan'da yapılmakta olan gülmece öyküleri yarışmasının birincisine veriliyor. Bu yılki yarışmaya, ülkemiz yazarlarından başka, Sovyetler Birliği, Federal Almanya, Demokratik Almanya, Polonya, Çekoslovakya, Romanya, Macaristan, Yugoslavya, Yunanistan ve Bulgaristan'dan sanatçılar katıldı. İzgü'nün öyküsü, 97 yazarın yapıtları arasından sivrilerek birinci oldu. Yanda fotoğrafını sunduğumuz değerli yazarımızı, bu büyük başarısından ötürü hepiniz adına kutlamak isteriz...

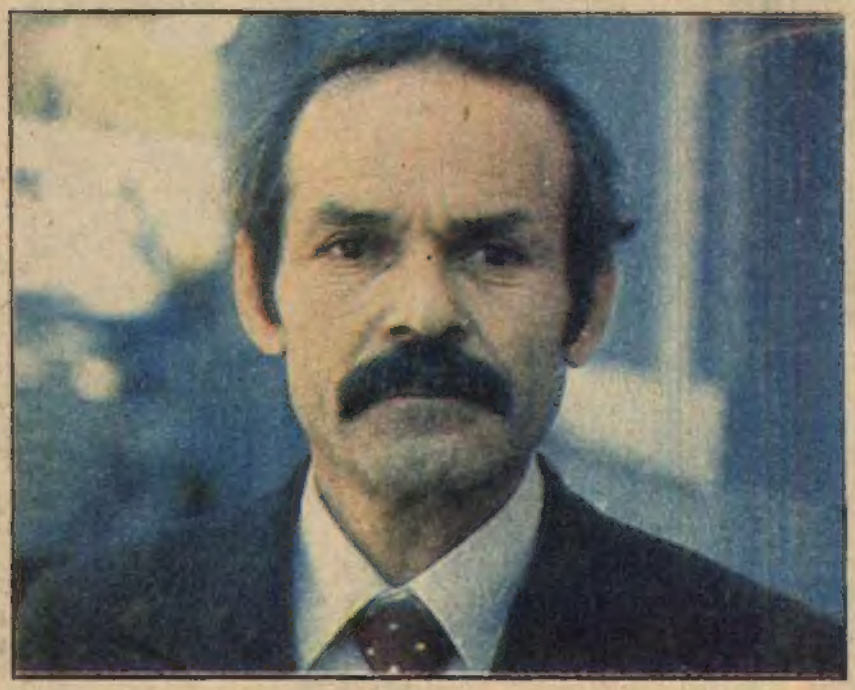

MÜCAP Ofluoğlu'nun "Gezi Notları"nın ilk bölümü bu sayımızda sona eriyor. Tiyatromuzun bu büyük ustası, yazarlıkta da ne kadar usta olduğunu kanıtlıyor, değil mi?.. Altı hafta boyunca Londra'yı anlattı sizlere... Gelecek sayıdan başlayarak dört hafta da Paris'i anlatacak. Bu yazı dizisini hem eğlenerek, hem de bir şeyler öğrenerek izlediğinize inanıyoruz...

SINAVLAR yaklaştı artık. Hazırlıklarınızı yaparken "Test" sayfamızdan da yararlandığınızı umuyoruz. Bazı okurlarımız, dergimizin bütün sayılarını biriktirdiklerini, sınavlar öncesinde eski "Test" sayfalarımızdan yararlandıklarını yazıyorlar... Sizler için büyük bir "Test" hazırlıyoruz. Yakında onu sayfalarımızda bulacak ve bu büyük "Test"ten yararlanacaksınız...

GELECEK hafta yine bu sayfalarda buluşmak üzere, hepinize güzel günler, başarılı çalışmalar dileriz, sevgili okurlarımız...

İÇ SAYFALARDA

Uzay Çocukları 4
Rıza'nın Güzel Gözlü ... 8
Halit Kıvanç Sizlerle 9
Kirpi Çocuk 11
Tele Yunus 12
Test 14
Sözcükler Arasında 16
Ağız Armonikası 16
Tarihte Bu Hafta 17
Mehmet'in Çevre Dosyası 18
Kılavuz 19
Gezi Notları 51
Bizim Ali 52
Doğayı Koruyalım 55
Pıtırcık'ın Serüvenleri 56
Taşkın Amca 57
Larry Yuma 58
Bilmece — Bulmaca 62
Mektup Arkadaşı 64
Yanıtlar 64
Okurdan Okura 65
Hayvanlar 66

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır

1979 / Sayı 16
16 Nisan 1979

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A.Ş. adına ERCÜMENT KARACAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: ÜLKÜ TAMER

Teknik Yönetmen: EDİP ALŞAR

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış Milliyet Ofset Tesislerinde basılmıştır.

Adres: Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Cağaloğlu, İstanbul

Abone koşulları: 1 yıl: 455 TL — 6 ay: 227,50 TL
Uçakla: 1 yıl — 553 TL — 6 ay: 226.50 TL

Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir.
Kıbrıs için satış fiatı: 12.50 TL.

OKURUN SESİ

Bu dergiyi ilk çıktığı günden beri okumaktayım. Şimdiye kadar bir tek sayısını kaçırmadan okudum ve bundan sonra da okumak dileğimdir. Yalnız, pazartesi günleri aldığım dergiyi ancak cumartesi ve pazar günleri okumaya fırsat bulabiliyorum. Ama bu çok önemli bir sorun değil. Sizler bizleri düşünüp böylesine yararlı bir dergiyi hazırladıkça, bizler de onu daima okuruz...

ASLI AKHAN (Ankara)

Zaman zaman fotoğraflarla film öyküleri yayımlarsanız çok sevinirim. Ayrıca verdiğiniz, "Ansiklopedi Eki"ni de çok seviyorum.

ATAMER MÜLDÜR (Edirne)

İlginize çok teşekkür ederiz sevgili okurumuz. Sizlere zaman zaman önemli filmlerin öykülerini yayımlayacağız.

Çok sevdiğimiz, "Püskül ile Çilli"nin bitmesine çok üzüldüm. Acaba bu çizgi-romanı yeniden yayımlayabilir misiniz?

EBRU ALKUSAL

Dileğiniz yerine gelecek ve kısa bir süre sonra, "Püskül ile Çilli"nin yeni serüvenlerini dergimizde göreceksiniz sevgili okurumuz.

UZAY ÇOCUKLARI

ÇILGIN BİLGİN

MIS TİK

ÖMRÜMDE İLK KEZ BİR UÇAN DAİRE GÖRÜYORUM... GELİN ÇIKIP BAKALIM ŞUNA..

AA! BU UÇAN DAİRE CANLI!

SELAM DOSTLAR!

KONUŞUYOR BU! BÖYLE BİR YARATIKLA İLK KEZ KARŞILAŞIYORUM...

UZAK BİR GEZEGENDEN GELMİŞ OLMALI...

HAKLISINIZ EFENDİM. BEN SEVGİ GEZEGENİNDEN CANLI BİR TAŞIMA ARAÇIYIM. ADIM GEZGİN MANTAR..

CANLI BİR TAŞIMA ARACI! DÜŞ GÖRÜYORUM GALİBA.. HIH! TAŞIMA ARACIYMIŞ.. PEKİYİ NE TAŞIYORSUN?

SEVGİ-DOSTLUK TAŞIYORUM. ŞİMDİ BABAM SİZLERLE KONUŞACAK!

AKLIM DURACAK. GARİP YARATIKTAN İNSANLAR ÇIKIYOR!

HEPİNİZİ SEVGİYLE SELAMLARIZ.. MERAK ETTİK, NASIL BİR YER BURASI? HER YAN SULARLA KAPLI. SİZLER DİPLERİNDE YAŞIYOR OLMALISINIZ..

KENTLERİMİZ DİPTE KALDI.. BİZLER KARADA YAŞARIZ..

HİÇ KARA PARÇASI GÖREMEDİK GEZEGENİNİZDE!..

AH BAŞIMIZA GELENLERİ BİR BİLSENİZ...

GEZEGENLİLER BAŞLARINA GELENİ ANLATTILAR.

İŞTE BÖYLE HERKESTEN ÜSTÜN OLMAK TUTKUSUNA KAPILAN ÇILGIN BİLGİN YÜZÜNDEN GEZEGENİMİZ GÖRDÜĞÜN DURUMA GELDİ...

UÇAKLARIMIZ SUDA BATMAYACAK BİÇİMDE YAPILDIĞI İÇİN KURTULDUK..

DEMEK GÖRDÜĞÜMÜZ ÖTEKİ UÇAK TA YAKITI BİTİNCE DENİZE İNMİŞ... NE KADAR KALABİLİRSİNİZ BATMADAN?

UÇAKLARIMIZ HİÇ BATMADAN YILLARCA KALABİLİR. FIRTINALAR DA ZARAR VEREMEZ ONLARA..

GEMİLERİMİZ BU BAKIMDAN DAHA ÜSTÜNDÜR.. BİZLER YAŞAMIMIZI BALIK YİYEREK SÜRDÜREBİLİRİZ..

AMA YERALTI KENTLERİNDE YAŞAYAN KARDEŞLERİMİZ BİR SÜRE SONRA AÇ KALACAKLAR.

ONLARI KURTARMALIYIZ!

NASIL YAPACAĞIZ BUNU? YUKARI ÇIKARTSAK BİLE BASACAK BİR TOPRAK PARÇASI OLMADAN YAŞAYAMAZLAR Kİ...

BU DURUMDA NE YAPILABİLİR BABA?

BU SORUNUN YANITI KOLAY DEĞİL... DÜŞÜNMELİYİZ!

HEMEN İŞE KOYULALIM ÇOCUKLAR. HERKES İYİCE ARAŞTIRIP DÜŞÜNSÜN, BELKİ BİR ÇIKAR YOL BULURUZ.

DENİZDE BATMADAN YÜRÜNEBİLECEK PABUÇLAR YAPSAK!

OLANAKSIZ BU.. BİR GEZEGEN DOLUSU İNSAN İÇİN MİLYARLARCA PABUÇ YAPMAK GEREKİR.. BAŞARSAK BİLE SORUNLAR ÇIKAR...

HAKLISIN.. UYKULARI GELİNCE NE YAPACAKLAR? AYAKTA MI UYUYACAKLAR?

BABA BİZ DOLAŞMAK İSTİYORUZ..

DOLAŞIN AMA DİKKATLİ OLUN. KONUŞMA ARAÇLARINIZI ALMAYI UNUTMAYIN BU KEZ!

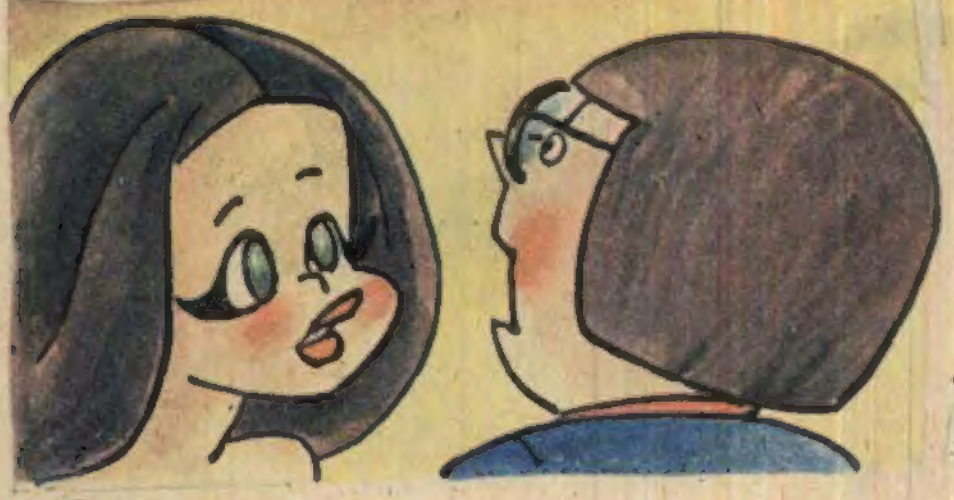

SU. SU. GÖZ ALABİLDİĞİNE SU...

BİR DAMLASI BİLE İÇİLEMEZ.. UÇAKTAKİLERİN SULARI BİTİNCE NE YAPACAKLAR?

ŞUNLARA BAK UÇARAK GİDEBİLİYORLAR!

OYSA BİZ DARACIK YERDE SIKIŞIP KALDIK.

AŞAĞIDAKİ ADACIĞA BAK!

BİR ADAM BİR UÇTAN BİR UCA KOŞUP DURUYOR

MANTAR ÇÖZÜMLER BU SORUNLARINI. ÖTEKİLER DAHA GÜÇ DURUMDA..

KOLAY GELE. NE YAPIYORSUNUZ BURADA?

SİZ DE NEREDE ÇIKTINIZ?

DEVAM EDECEK

ÖYKÜ

MUZAFFER İZGÜ

RIZA'NIN GÜZEL GÖZLÜ EŞEĞİ

AMANİN aman, bizim eşek gitmiş halım yaman. Gitmiş ki ne hal gıtmiş, kazığını koparmış da gitmiş, ipini sürüde sürüde gitmiş, aha kimbilir ne yana gitmiş. Yazının yüzünde inek aramak kolay, aramana da gerek yok ki, inek güne bakar, gün yan yattı mı, o da yolu tutar, gelir evine. Yazının yüzünde çocuk aramak da kolay, seslenirsin, İsa, Musa, Murtaza, bir yandan yanıt alırsın, "Burdayım Rıza". Ya eşek öyle mi ya, seslenirsin, ünlersin de, ahacık bir ağzını açıp da, "Aiii aiii" demez. Oysa ki ben bilirim eşeğimizin anırmasını. Koysunlar yüz eşek yazıya, bir bir anırtsınlar, sıra bizimkine gelince, "Aha bu eşek bizim Küro'dur" derim. Çünkü yanık anırır bizim eşek, ünlemez, türkü çığırır gibi bağırır. Bağırırken bir de gözlerini yumar ki, bir de ağzını açar ki kovan gibi, hiçbir eşek bizim Küro gibi anıramaz. İyi amma şimdi bizim Küro nerede? Bubam öldürür beni, keser, ayaklarımı doğrar, çıpkıyla yapıştırır,

"Kazığı gevşek tuttun, oyuna daldın eşeği unuttun, aldı başını gitti eşek. Şimdi onun yerine seni koyarım, sırtına buğdayı bağlarım, değirmene salarım" der.

Yapma be Küro, nerdesin be Küro, çık hele. Gözüm çıksın cebimde şeker var, Sultan halam verdi, ahacık iki yalayacağım, gerisini senin ağzına. Hadi bi yol sesleniver. Var ırak yerde ol, bir anır, bir bağır, ben yetişir bulurum seni. Hadi benim Kürom, kendi boz, boynu alacalı Kürom. Eşeklerin güzeli, kulakları kepçe, burnu sulu, gözleri koyu... Çık ortaya çık hele. Üstüne binmeyeceğim söz, örüm sıra tıngırdıya tıngırdıya eve, senin ağzında kıpır kıpır ot, benim ağzımda Telli beyin türküsü. De çık ki, bubam bana kızmaya.

Yok... Eşek bu, yer otu, kemirir sapı, yanar ciğeri, ondan sonra su arar. İner dere kıyısına. Belkim orada. Koştum, ekinlerin kıyıcığından, keseklerin üstünden, ayağıma çalılar bata bata... Amanın bir de kaplumbağaya bastım. Aniii, yazıktır hayvancağıza. E tosbağa, e kaplumbağa, ne çıkarsın önüme, bilmez misin ki ben Küro'yu arıyorum... Eh, bir de şimdi senin başında dikel, bişi oldu mu kaplumbağaya, yoksa olmadı mı? Hadi cik de başını çıkar, bak cik de başını çıkar, işim çok benim. Geri çekildim, yanında durursam çıkarmaz başını, inadına çıkarmaz, bilmez miyim ben tosbağaları, ne inatçı hayvandır onlar, acından ölür, iki gün iki gece başını çıkarmaz. Sus Rıza... Sustum. Bunu kendi kendime diyom. Sustum, bekledim çalının andacında. Gözümü dikmişim ok gibi tosbağanın önüne... Yaaa, ben demedim mi inatçı olurlar diye, aha ben çekildim gittim, o da başını çıkardı, çekildi gitti. Güle güle, görürsen bizim Küro'yu de ki, ağan Rıza seni arıyormuş, de.

Dereye vardım. Bir bu yana koştum, bir o yana. Yumuşak çamurlara ayağım battı çıktı. Yok eşek. Su alıp götürmesin? Deli misin sen oğlum Rıza, bu su, hiç kocaman eşeği alır gider mi? Ya ayak izi? Küro'nun ayak izini de bilirim, sağ ön ayağı az bi ters basar, onun için nalın izi yan çıkar. Var eşek izleri ama, bizim eşeğin izi yok... Yapma be Küro, heey Küroooo!.. Şeker yumuşuyor cebimde, nerdeysen çık, az bi ben

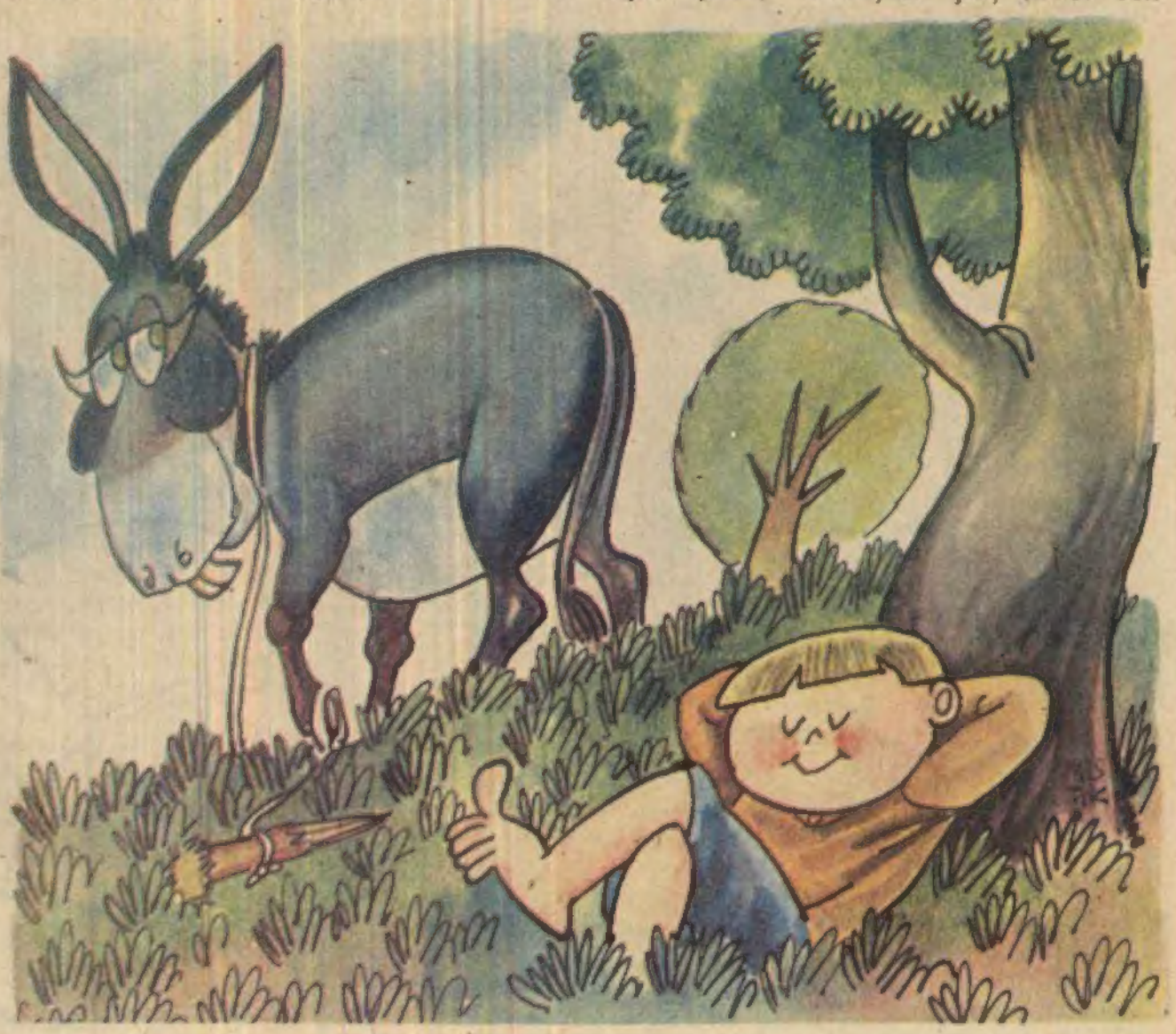

yalayım, gerisi senin. Hem söz, su da atacağım üstüne, serinleteceğim seni, hı iyi mi, istersen akşama tımar da ederim seni. Kaşırım bol bol, teneke tarakla. Böyle şap şap diye bedenine vurur, masaj da yaparım sana... Söz, o benim mavi boncuklar da senin, hani şu Bedo'dan üttüğüm. Hele içlerinde bir tanesi var ki, nah dana gözü gibi. İşte bu dana gözü boncuğu ortaya getirip, öteki ufakları yanına dizdik mi, ipi de guvvatlıca bağladık mı, geçirdik mi gerdanlık gibi boynuna, aha birinci eşek olursun be köy yerinde, öteki eşekler kıskanırlar seni. Ayna da veririm, bakarsın boncuğuna, hı, hadi kurbanın olayım, karşı geçedeysen bi anır, bi anır ki Rıza ağan haber alsın, geçsin karşıya, tutsun ipinden dosdoğru köye.

"Küroooo!"

Yok Küro, otlar tüm olmuş içine saklanmış, harmanlar toplanmış, içinde kalmış sanki. Yüksekten bakmak gerek yazının yüzüne. Çıkmak gerek, Zero emminin tarlasındaki kocaman ağacın tepesine. Koş ha Rıza, durma ha Rıza, durmak yasak Rıza, bu senin suçun, bubayın hakkı var, insan bir kez döner şöyle bir yoklar kazığı, sıkı mı, gevşek mi? Hiç ayaklan kazık çakılır mı oğlum, depmeledin depmeledin kazığı, ahacık oldu dedin, bir de destur çektin Küro'ya, sankim anlarmış gibi, "İyi dur, bir yere gitme, kazığını sökme". Çok dinledi seni maşallah. İşte bir güzel ot, bir güzeli de onun yanında, ama ip kısa, bir yekindi Küro, bir daha yekindi, ondan sonra senin kazık Küro'nun ardı sıra gitti. Bul ki şimdi kazığı, yakalayasın hayvanı. Deli hayvan nolacak? Ellerin eşekleri bi akıllı bi akıllı, çak kazığını, var git bir hafta sonra gel al, çöker kazığın dibine, ne acım der, ne susuzum. Ama sen Küro, ne doymaz hayvansın sen. Köy yolunda yerde gazete parçası görsen eğilirsin. Gören de seni okuyormuş sanır. Yok yok, gazete kâğıdını yalayıp yutmak için eğilirsin, aç gözlü domuz seni. Zaten işin gücün ne, bir yimek, bir anırmak. Aha şimdi anırsana, ben burdayım desene, Rıza ağanı yormasana. Yoo yooo, demincek verdiğim sözlerin tümünü attım kulağımın ardına, bak ben sana hiçbir söz vermedim. Ne şeker var seni bulunca, ne de kıpır kıpır ot. İşte yaladım yuttum şekeri. Amanın bek datlıymış, oh canıma deysin. Seni bi bulayım, üzerine de bineceğim, de ha da diyeceğim, dört nala da koşturacağım, sekiz nala da. Dilini bi karış çıkartmazsam bana da Rıza demesinler.

Boncukları da takmayacağım boynuna, yapacağım ama takmayacağım, kendi boynuma takacağım, karşına geçip, "Bak boncuklarıma" diyeceğim.

Of, Zero emminin ağacı da kendisi gibi, uzun mu uzun. Haydi sıçra Rıza. Yok olmadı bir kez daha. Kurbağayı da bilmiyon Rıza, onun gibi sıçra... Uf anam, uf kafam, bekmezi akıtmadık çok şükür. Amma niye top

(Devamı arka sayfada)

HALİT KIVANÇ SİZLERLE

İstanbul'dan, Kadıköy'den mektup yazan Zafer Şenersoy, pek heyecanlanmış. O heyecanla soruyor: "Babasıyla geçen yaz Paris'e giden bir arkadaşımın dediğine göre, Eyfel kulesi o kadar yüksekmiş ki.. Tepesinden bütün Fransa görünüyormuş. Uçaklar bile kulenin tepesi kadar yükseğe çıkamıyormuş. Doğru mu?"

Zafer'in arkadaşı spor dışı bir atıcı galiba!. Bilirsiniz, en azından duymuş, okumuş, TV'de görmüşsünüzdür. Disk atar sporcular, gülle atar, cirit atar, çekiç atar. Ama bazı böyle spor dışı atıcılar da, başka türlü atar. Gördüklerini bire bin katarak anlatmanın, halk dilindeki adıdır "atma".. Daha kabası, "palavra"dır. Bir şeyi böyle büyüterek anlatmak, kısaca "atmak", ilk bakışta zararsız gibi görünür. Oysa çok tehlikelidir. Palavracılık, yalancılığa giden yolun ilk basamağıdır çünkü. Üstelik zararsız görünen bazı atmaların, birilerine ziyan verdiği de olur.

Gelelim Paris'teki ünlü kuleye.. Evet, Eyfel yüksek bir kuledir. Ama bu yükseklik 300 metreyi biraz aşar. Tepesindeki radyo verici antenleriyle 320 metreyi bulur kulenin yüksekliği.. En basit uçak bile bu yüksekliğin çok üstüne rahatça çıkabildiğine göre..

Eyfel kulesinden tüm Fransa görünüyormuş. Olur mu öyle şey? Coğrafyadan, atlastan, ansiklopedilerden bakın!. Fransa'ya ait rakamları, ölçüleri bir inceleyin! Sonra da o ölçüler içinde 300 metre yükseklikten nereye kadar görüneceğini bir düşünün!. Hatta bu işi küçük okuyucumuz Zafer de yapmalı.. Almalı o arkadaşını karşısına.. Ve coğrafyadan, ansiklopediden bu ölçüleri göstermeli.. Sonra da böyle abartmanın, bir tür yalancılık olabileceğini, arkadaşına dostça uyarı havasında söylemeli.. Abartmalar, böyle zararsız atmalar, insanı yalancılığa kadar götürür. Bir insana "palavracı" damgası vuruldu muydu, bir tür yalancı sayılır ve söylediklerine kimse inanmaz. Abartmayı, atmayı huy edinenlere karşı yapılacak iş, önce uyarmak, sonra da alay etmek, mahcup etmek ve bu yolla onları palavracılıktan vazgeçirmektir. İşte bakın, bir atıcı anlatıyormuş:

— Geçen gün bir bostanda öyle büyük bir kabak gördüm ki.. Oradan geçen develerden biri kabağı ısırdı. Öteki develer de yiye yiye deliği büyüttüler. Derken tüm develer o delikten içeri girdiler. Bir oduncu da kabağın sapını kesmeye çalışırken, baltasını kabağın içine düşürdü. Oduncu kabağın içine girip baltasını ararken deveciye rasladı. "Baltamı gördün mü?" diye sordu. Deveci de "Ben bu kabağın içinde koca deve kervanımı bulamıyorum da.. Sen küçücük baltanı mı bulacaksın?" dedi. Yaaa, böyle büyük kabaktı işte...

— O da bir şey mi? Geçen gün çarşıda öyle büyük bir kazan gördüm ki.. İki kulpunda iki usta çalışıyordu da, uzaklıktan birinin çekiç sesini öteki duyamıyordu.

— Hadi sen de!. Hiç o kadar büyük kazan olur mu?

— Eeee, senin gördüğün kabak, bu kazandan başka nerede pişebilir ki!.

gibi düştüm yere? Uyih, başım da bir ağırlaştı ki. Kafamın içi sarsıntıyla çorba gibi karıştı, nanesi eksik. Eh Küro, ben sana göstertirim. Bi bulayım seni, bi yakalayayım seni, sen şimdi yi yi otları, amma bulur bulmaz burnundan getirmezsem bana da Rıza demesinler. Davran Rıza, kalk ayağa, salla başını, salla ki içindeki herbi bişe yerli yerine otursun. Oğlum sen de akıl yok ki, hiç ağaca öyle tos vurulur gibi çıkılır mı? Şöyle uzat uzat ellerini, kaldır kollarını, aha yakala şu dalı. Sün birazım sün, mayasız hamur gibi kaskatı durma öyle. Hop, yapıştın mı? Yapıştım. Çek şimdi bacaklarını yukarı. İyi amma, bacaklarımdan kim çekiyor? Oğlum kimsenin çektiği yok, kafanı yaslamışsın güz karpuzu gibi iki dalın arasına, beklersin biri ayaklarından itsin yukarıya. Çek bakalım çek. Ih ha, deh ha, ııh, ya bak nasıl çıktın? İki dalın arasına serçe kuşu gibi tünedin. Çık daha çık. Hah çık demesi kolay, bunun bir de inmesi var? Ne diyeyim sana Küro, inşallah ısırganlar yersin de ağzını kavurursun. O zaman ağzına ılık süpürge tohumununun lâpasını sürersem, ben de neyim, bağır öyle yanık yanık, acı acı, oh canıma deysin, oh canıma deysin.

"Küroooo!"

Ses vermez inzir, verir mi hiç, bilir, ya tahıl vardır değirmene götürülecek, ya da yanına iki desdi pınardan su getirilecek...

"Yoook, gözüm kör olsun ki yok, ne değermene tahıl, ne de pınardan su, çık."

Çıkmaz... Daha yukarılara, ağacın tepesine. Bu ince dal, dartmaz, bu accık kalın taşımaz, bu baboş, yapış, çalış, kaldır bacağını. Ahhacık, şimdi oldun hacı leylek. Amanin dal çatırdıyo mu ne? Yoo yoo korkma, senin için çatırdıyo, korkudan. E oğlum, sen buraya korkmağa mı çıktın, öyle tutundun kaldın ağaç sakızı gibi. Bak şöyle yörene, eşek bu ses mi verir, ses vermez ama, gizlenmesini de bilmez. Açık seçik, belki de az ötede... Bakın bakın... Dere yanı, yoook. Elmalıklar, heç yok... Bozkaya, hepicik yok. Değirmen yanı, orda da yok. Öyleyse in Rıza. Aha, nah inersin! Şimdi bir de yel çıktı mı, deli deli, bir de üfürdü mü Bozkaya'dan yana, o zaman sen bu ağacın başında olmamış ahlat gibi sallan, o yana bu yana. Bir de gece olsun mu, bir de karanlık bassın mı, eşek gitti gider, bir de Rıza gitsin mi? Baban yollara düşsün mü, anan deliler olsun saçını başını yolsun mu? En kötüsü de uykun gelsin, ağacın başından kabak gibi yere düş, çatla şak diye, iyi mi, iyi mi? Eh Küro, şimdi söyle bakalım bana, kaç sopa atayım sana? Kaç vurayım karnına, inceyle mi vurayım, yoksa kalınla mı vurayım yanağına? Boynuna diken batırayım mı? Ön ayaklarını pukavuya vurayım mı? Hadi bakalım, gel de şimdi indir beni buradan?

"Yok mu bir insaaaan?"

Ne arar ki burda insan? Sen de geldin öyle bir ağaç buldun, yoldan ırak, gözden ırak. Hacı leylek olmuştun, uç da görelim bakalım şimdi? Amanın deprenme Rıza... Şimdi ne yap biliyor musun, kendini bir çalının üstünde düşün, ahacık boyu desti kadar. Ayağını atsan hop yerdesin, amma oyun yapıyorsun, kendi kendine oyun, bir adımda inmek istemiyorsun da, birkaç adımda inmek istiyorsun. Ona göre, uzat şimdi ayağını. Uzatmazsan yandığın gün, dedim ya sana, baban yola düşecek, anan saçını başını yolacak, Rızam Rızam diye ağlayacak. Oh, allöş kolaymış be. Zor olan birşey yoktur ki Rıza, insan herşeyi yener, yeter ki dilesin, yeter ki istesin. At at bir adım daha, korkma, haydi canım. Çalıdasın çalıda, istesen bir adımda inersin. Biiiş, o zaman uça uça inersin, ne kelle kalır, ne gövde. Dur dinlen, toparlan, nefes al nefes. Oh, amma da güzel kokar ekinler, uzaklardan bir kokular gelir kucak kucak, dolar insanın burnu-

na genzine. Yerini beğendin galiba? Hiç inesin yok. Haydi in, durma, Küro yitik, ara... Hah oluyor, bir daha, bir daha... Hop at şimdi kendini aşağıya. Hoppaa... Uf amma da çıkmışım be. Ağacın tepesindeyken susamıştım, şimdi susuzluğum da gitti. Niye gözlerin sulandı, ha niye? Ağlıyor musun? Boncuk gibi gözyaşların. Ama bak, tesbihböcekleri, kınalıgelinler, topuçarlar gülüyorlar sana. Ufacığız diyorlar, o kocaman diyorlar... Baksana, şu ağaca tırmanan Kertenkele bile durmuş sana bakıyor, ağladığına gülüyor. Hiç insan umarsız kalır mı? Kalk ayağa kalk, sil gözyaşlarını. Az sonra, gelincikler, kuzukulakları, süsbaharlar da gülecekler sana. Ya bak, gözyaşını süsbaharın üzerine damlattın? Oldu mu ya, bak işte o da gülüyor şimdi sana... Kalk kalk!..

"Küroo Küroo, seni bi bulursam, yapacağımı bilirim ben sana. Kulaklarını birbirine bağlayacağım. Kuyruğunu boynuna iple asacağım. Ön ayaklarını pukavulayacaktım, şimdi söz, arka ayaklarını da pukavulayacağım. İşte öyle, işte o durumda bineceğim üzerine. Ondan sonra da ver edeceğim sopayı ardına ardına, yürü, diyeceğim. Yürüyemezsin ki öyle, ama yine vuracağım, yine vuracağım. Akşam ot yok, su yok, heçbişe yok. İki de sarı arı bulacağım, birini bir kulağının içine, ötekini de bir kulağının içine atacağım. Sokturacağım, kulaklarını davul gibi yapacağım. Görürsün sen..."

Şimdi değirmenin oraya. Değirmenci Hayran emmi

de görmediyse seni, işim bitik... Ama bi bulursam seni, senin işin bitik. Bu ayağımdaki her diken için, bir sopa sana. Bu alnımın şişi için, iki arı daha sana. Biri bir gözüne, öteki öbür gözüne... Eşek suratını, yağ çömleğine çevirmezsem ben de neyim? Tüm eşekleri senin üstüne güldürmezsem ben de neyim?

Toz diz boyu, bir de sıcak, sanki tandır külünün içinde yürüyorum. Uy anam, hopla zıpla, yine bu sıcak tozun içindesin... Değirmen de ne uzaklaştı böyle, git babam git. Biri de gelmez ki karşıdan, sorasın, bizim eşeği gördün mü diyesin?

Pof... Bittim Küro. Erittin eriyesin, kuruttun, kuruyasın, eşek kurusu olasın.

"Hayraan emmiii, gördün mü heç bizim eşeğiii?"

"Az önce şu yana gider gibi gördüm ya, sizinki mi, bir başkası mı bilmem ki."

"Abov kurban olduğumun Hayran emmisi, abov dilini ballardan çıkarmış Hayran emmisi..."

Koş Rıza koş, bak böcü börtü, tümü koşuyor, gün dönüyor, akşam oluyor, koş... Eh şimdi yakaladım işte seni Küro. "Küroooo". Ses vermezsin hınzır, burnundan fitil fitil getirmezsem... Aha şu sopa, yoo o ince, bu daha kalın. Dur oğlum Rıza, önce eşeği bul hele. "Küroooo". Ah hah, başı... Ah hah, kendisi... Ah hah, dikilen kulakları. Ah hah, kara gözleri... Ah hah, bakışı... Bakışı ya bakışı... Bakma be öyle Küro. Bakma öyle gözüne kurban olduğum, söz verdim kendi kendime, seni döveceğim, ayaklarını pulavulayacağım, gözüne, kulağına arılar katacağım. Bakma be öyle, bakma kara gözlerini sevdiğim... Uyh, acaba hangi eşeğin gözleri bu denli güzeldir? Gel benim Kürom, gel benim akıllı Kürom. Şekeri yidim amma, ben sana yine isterim Sultan halamdan...

Suç benim Kürom suç benim. Haydi gel bir sarmaşalım, gün batmadan köye varalım. Aboov benim güzel Kürom. Eşek eşek ne güzel de kokuyorsun.

KİRPİ ÇOCUK

UMUR BUGAY

ÖĞRETMENLER ODASINDA

ÖĞRETMENLER odasına götürüldük. Kedi Pakize teyzenin kucağındaydı. Önden yürüyordu. Arkamızdan İzmarit geliyordu. Ellerini arkasına kavuşturmuştu gene. Sigarası dudaklarının arasındaydı. Koridorda koşan çocuklar bizi görüp kenara çekiliyorlardı.

Öğretmenler odasına girince İzmarit bize kapının arkasını gösterdi "Durun şurada" dedi. Selma öğretmene döndü. Parmağının ucuyla bizi göstererek söylendi:

— Sizin öğrencileriniz okulun altını, üstüne getirdiler.

Selma öğretmen kollarını göğsünde kavuşturmuş bize bakıyor, ayağının ucuyla da sinirli yere vuruyordu, "tık, tık". Başını salladı:

— Cezaları neyse verin.

Odadaki öğretmenlerin hepsi dönüp bize bakmaya başladılar. Beşlere giden Melahat öğretmen örgü örüyordu. "Bunları ne zaman görsem bir muzurluk peşindeler" dedi. Karşısında ikinci sınıfın öğretmeni Hikmet hanım oturuyordu. Melahat öğretmenin örgüsüne baktı. "Çok beceriklisin kardeşim" dedi, "Elinden gelmeyen iş yok. Kocanı zengin edeceksin. Bunu kime örüyorsun? Kıza mı?" Böylece bizi unuttular. Saçlarım gene diken, diken olmuştu. Kıpkırmızıydı yüzüm. Terlemiştim. Salih'le bakıştık. "Ne yaptık sanki?" dedim usulca. Salih Pakize teyzeye bakıp gülmeye başladı. Kendini tutamıyordu. Ayağına bastım:

— Suuuus.. Bize bakıyorlar. İyice kızacaklar şimdi. Neredeyse ders zili çalacaktı. Biz kapının arkasında bekliyorduk. Pakize teyze de sıkılmıştı. Kedi odanın sıcaklığından olacak kucağında baygın yatıyordu. İzmarit, Kemal öğretmenle konuşmaya dalmıştı. Fenerbahçe — Beşiktaş maçını konuşuyorlardı. Koyu bir Fenerbahçeli olduğunu biliyorduk. Kemal öğretmen, "Hocam sizinkilerde ruh kalmamış" dedi. "Yaramaz o takım."

Öğretmenler odasının kapısı gacırtıyla açıldı. Hademe Osman girdi içeriye. Kedimiz korkuyla atıldı Pakize teyzenin kucağından. Cıyak, cıyak sesler çıkararak açık kapıdan kaçtı. "Tüüüh, Allah kahretsin!" diye arkasından koşturmaya başladı Pakize hanım.

İşte o zaman odadaki öğretmenlerin hepsi bize döndü. "Ne oluyor ayol? Aklım başımdan gitti!" diye bağırdı Melahat öğretmen. 'Burası hayvanat bahçesi mi?" diye Kemal öğretmen üstümüze yürüdü.

İzmarit zaten maç tartışmasından iyice küplere binmişti. Salihin kulağına yapıştı. Çekmeye başladı olanca gücüyle:

— Yarın babalarınızı getireceksiniz okula! Yoksa almam sizi okula bak. Gelsinler de görsünler çocuklarının ahlaksızlığını!.. Sizde ne aile terbiyesi kalmış, ne vatan sevgisi.. Ruh kalmamış sizdeee! Ruuuuh! Alçaklaaaaar!

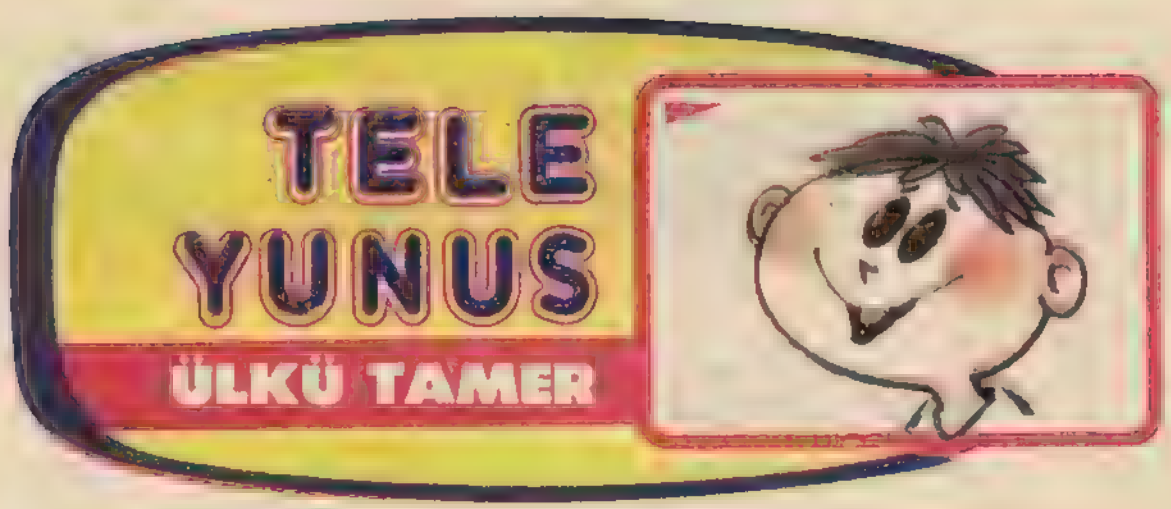

FLİPPER

CUMARTESİ akşamları televizyonda sevdiğim bir program var: "Flipper". Biliyorsunuz, bu dizinin kahramanı bir yunus... Ona daha ilk günden kanım kaynadı. Belki yunus olduğu için. Öyle ya, ben Yunus, o yunus... Gerçi ben sadece Yunus değil, Tele Yunus'um; ama televizyonda oynadığı için Flipper de Tele Yunus sayılır.

Daha önce hayvanlı başka diziler de izlemiştik ekranda... Ayı Ben vardı, at Fury vardı, köpek Joe vardı... Lassie vardı. Ben en çok "Özgür Doğanlar"daki aslanı, Elsa'yı sevmiştim. Flipper'i de onun kadar seviyorum. Sevilmeyecek bir hayvan değil ki... Hem ne güzel oynuyor! Geçenlerde babamla televizyonda bir yerli film izliyorduk. Babam bir ara dayanamadı, "Şu oyunculara bak!" diye bağırdı. "Flipper gelse bunların hepsinden iyi oynar!" Ben de ona hak verdim.

Sonra kendi kendime düş kurdum... Sahi, Flipper bir yerli filmde oynasa ne olurdu?..

Ne olacak, yoksul bir yunus olurdu. Gönlünü zengin bir yunusa kaptırırdı. Babaları onların evlenip yuva kurmalarını istemezlerdi. Bir de haydut köpek balığı çıkardı... Flipper deniz dibinde çalgılı bir gazinoda şarkı söylemeye başlardı...

Aman... Bütün yerli filmlerin hakkını yiyorum sanmayın! Aralarında güzelleri de oluyor... Ben televizyonda gösterilen filmlerin çoğunluğunu düşünüyorum da bunları söylüyorum. Yabancı filmlerden bazıları da onlardan aşağı kalmıyor ya...

Neyse... Bu ayrı bir konu. Başka bir zaman konuşuruz. Ben yine Flipper'den söz edeyim...

GEÇEN Cumartesi Flipper'le tanıştım. Gerçi ben tanıyordum onu; ama o beni tanımıyordu. Sonunda iki Yunus karşılaştık. O bizim eve gelmedi tabii... Ben onun yanına gittim. Zaten her gün bir kaç saatim ekranın içinde geçiyor. O Cumartesi de "Flipper" dizisinin konuğu oldum.

Küçük Bud (Bad), babasına haber vermeden motorla denize açılmıştı. Birdenbire hava bozdu. Bir yağmur başladı ki, sormayın. Hani, "bardaktan boşanırcasına" derler ya... Bu yağmur öyle yağmur değil. Ne bardağı, "çamaşır kazanından boşanırcasına" yağıyor. Gök delinmiş, elek olmuş sanki...

Tekne yarıya kadar su doldu... Üstüne üstlük motor da bozuldu. Bud, koca denizin ortasında kalıverdi.

Kendi kendime, "Ah," dedim, "şu Bud da denize açılacak yeri bilmiyor... Şimdi Bodrum'da olsaydı bu yağmura yakalanmazdı..."

Annemle babam geçen yaz Ayşe'yle beni Bodrum'a götürmüşlerdi. Orada öyle güzel bir hafta geçirmiştik ki, unutamıyorum. Yedi gün boyunca, gökyüzünde ufacık bir bulut bile görememiştik. Babamın arkadaşları var orada. Bizi tekneyle gezdirmişlerdi. En çok da Adaboğazı denilen yeri sevmiştim...

Aaa, o da nesi!.. İşte Adaboğazı... Evet, Adaboğazı'ndayım... Gök pırıl pırıl. Yağmurun damlası yok. Altımda bir tekne... Tekneyi hemen tanıdım... Bodrum'da her gün denize açıldığımız Çim Çim bu... Haluk amcanın motoru...

Ben bir yandan Bud'ı izleyip bir yandan Bodrum'u düşünürken kendimi "Flipper" dizisinde bulmuşum... Yalnız ekrandan girerken, Adaboğazı'nı, Çim Çim'i, güzel havayı da birlikte götürmüşüm...

Ama bir sorun vardı: Bud'ın teknesinin motoru gibi, Çim Çim'in motoru da çalışmıyordu. Çevreme baktım; görünürde kimseler yok... Şimdi ne yapacağım ben? Akıntı sürükler tekneyi, kimbilir nerelere götürür...

O sırada kulağıma bir ses geldi:

"Kih kih kih..."

Biri gülüyor sanki... Sesin geldiği yöne, teknenin burnuna doğru baktım... ve kimi gördüm dersiniz?

Flipper'i...

Suyun üstünde ayağa kalkmıştı sanki... Geri geri giderek, güler gibi sesler çıkarıyordu.

"Flipper!" diye bağırdım.

"Kih kih kih... Ne var, Tele Yunus?"

"Sen konuşabiliyorsun demek!" dedim.

"Tabii."

"Ama televizyon dizisinde hiç konuşmuyordun?.."

"O televizyon dizisi... Biz şimdi gerçek yaşamdayız..."

Doğrusunu isterseniz, aklım karıştı biraz. Benim bildiğim, hayvanlar televizyon dizilerinde konuşurlar, gerçek yaşamda konuşmazlar... Şimdi bunun tam tersi oldu.

"Kih kih kih... Motor mu bozuldu, Tele Yunus?"

"Evet," dedim.

"Ben şimdi seni kurtarırım... Şu ipi at bana..."

İpi attım. Flipper, ipin ucunu ağzına sıkıştırdı. Sonra başladı Çim Çim'i çekmeye...

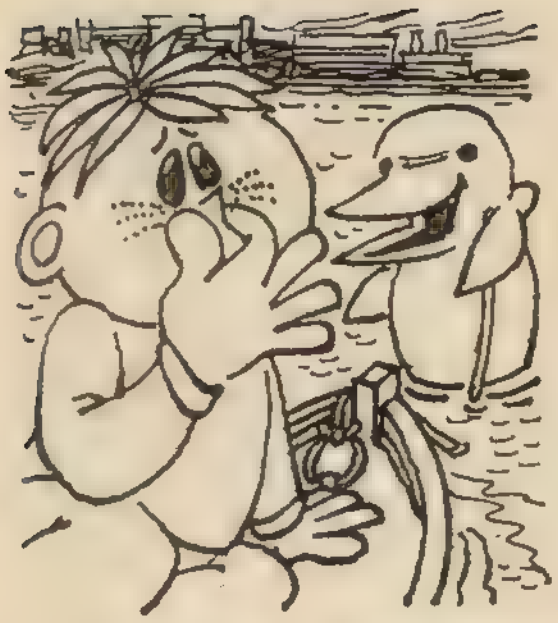

Adaboğazı'ndan çıktık. Bayağı hızlı gidiyoruz. Hız da gittikçe artıyor. Suda yüzmüyoruz da uçuyoruz!

" Flipper!" diye bağırdım. "Nereye gidiyoruz böyle?"

Flipper durdu. Teknenin yanına gelerek, "Sen denizi seviyorsun, değil mi, Tele Yunus?" diye sordu.

"Seviyorum," dedim.

"Öteki insanlar da seviyor mu?"

"Sanırım seviyorlar..."

"Öyleyse neden öldürüyorlar onu?"

Denizlerin "öldürülüşü"nü "Yaşayan Deniz" programında izlemiştim. Bir keresinde Kaptan Cousteau (Kusto) ile tanışmış, denizleri kirletmenin ne kadar tehlikeli olduğunu ondan öğrenmiştim.

Flipper, "Söylesene, Tele Yunus," dedi, "insanlar neden öldürüyorlar denizi?"

Sustum.

Flipper, "Sana bir şey göstereceğim," dedi. Teknenin ipini ağzına aldı yine; dalgalar üstünde uçarcasına ilerlemeye başladık...

Biraz sonra İzmir Körfezi'ndeydik... Kıyıya iyice yaklaştık. Sağımızda Konak, solumuzda Karşıyaka vardı şimdi. Öyle bir koku geliyordu ki denizden, dayanamadım, "Flipper!" diye bağırdım. "Flipper! Dönelim... Gidelim buradan!.."

Flipper durdu. Yanıma geldi.

"Ne var, Tele Yunus?" diye sordu.

"Bu koku..." dedim. "Bu koku beni öldürecek..."

"Sen böyle diyorsun... Peki, denizlerdeki canlılar ne yapsın, Tele Yunus?"

Başımı önüme eğdim. Ne diyebilirdim ki! Çöpleri, artıkları, zehirli sıvıları denize bizler atıyoruz, bizler akıtıyoruz.

Flipper, "Bazı yerlere göre İzmir Körfezi yine temiz sayılır," dedi.

"Demek daha kötüleri de var?.."

"Tabii... Yanılmıyorsam sen İstanbul'da oturuyorsun... Haliç'in durumunu biliyor musun?.. Eskiden 'Altın Boynuz' denirmiş oraya... Öyle temiz, öyle pırıl pırıl bir suyu varmış ki... Büyükbabam Slipper anlatırdı. Bir keresinde babam Flipper'i götürmüş oraya... Babam o sıralarda bebekmiş. Pek anımsamıyor... Ama büyükbabam Slipper, Haliç'in ne güzel bir yer olduğunu hep söylerdi. Şimdi hiç birimiz Haliç'e giremeyiz... Girdiğimiz an zehirlenip ölürüz..."

"Peki ama fabrikalar da gerekli değil mi, Flipper?" diye sordum. "Haliç'teki fabrikalarda bir çok şey üretiliyor..."

"O fabrikalar başka yerlere de yapılabilirdi, Tele Yunus... Zehirli artıklar, kimyasal sıvılar denize dökülüyor. Deniz ölüyor. Doğanın dengesi bozuluyor... Bak, Marmara Denizi'nde balıklar ne kadar azaldı... Eskiden bu denizlerde balıktan geçilmezmiş... Şimdi balık bulabiliyor musunuz? Bir şey yaparken, onun doğuracağı sonuçları da düşünmeli... Sadece yarını değil, öbürgünü, gelecek haftayı; gelecek yılı, yıllar ötesini de düşünmeli... İleriyi görmeli..."

Durdu. "Kih kih kih," dedi yine... "Canını sıktım, Tele Yunus... Ama çocuksun diye bu sorunların dışında kalamazsın... İleride yurdunuzu sizler yöneteceksiniz... Bugünün çocukları... Bu sorunları şimdiden görmeye başlamalısınız... Gel, seni Bodrum'a götüreyim... Oranın denizi temiz sanıyorsun, ama aldanıyorsun... Bu gidişle Ege kıyılarınız da ölecek..."

BİR gök gürlemesiyle kendime geldim. Bud'ı gördüm ekranda... Hâlâ yağmur yağıyordu. Bud'ın teknesi yarıya kadar suyla dolmuştu... Uzaktan Flipper göründü. Bud, sevinçle el salladı ona; teknenin burnundaki ipi attı. Flipper, tekneyi çekerek Bud'ı kurtaracaktı...

Peki, ölmekte olan denizlerimizi biz nasıl kurtaracaktık?

SOSYAL BİLGİLER

DÜNYA ÜLKELERİ/3

1. Aşağıdaki kentlerden hangisi Mısır'dadır?
(a) Bingazi.
(b) Musul.
(c) Asvan.
(d) Kudüs.

2. Aşağıdaki devletlerden birinin adı ile başkentinin adı aynıdır. Bu devlet hangisidir?
(a) Libya.
(b) Fas.
(c) Tunus.
(d) Mısır.

3. Aşağıdaki devletler arasında, birinin Atlas Okyanusu'nda kıyısı vardır. Ötekilere göre en batıda bulunan bu devlet hangisidir?
(a) Fas.
(b) Cezayir.
(c) Tunus.
(d) Libya.

4. Aşağıdaki devletler arasında, yüzölçümü bakımından en büyük olanı hangisidir?
(a) Fas.
(b) Cezayir.
(c) Tunus.
(d) Libya.

5. Aşağıdaki devletler arasında, yüzölçümü bakımından en küçük olanı hangisidir?
(a) Fas.
(b) Cezayir.
(c) Tunus.
(d) Libya.

6. Libya'da kullanılan para birimi, aşağıdakilerden hangisidir?
(a) Dinar.
(b) Leva.
(c) Lira.
(d) Rupi.

7. Etiyopya'nın başkenti, aşağıdakilerden hangisidir?
(a) Niamey.
(b) Addis-Ababa.
(c) Rabat.
(d) Sana.

8. Hartum, aşağıdaki devletlerden hangisinin başkentidir?
(a) Çad.
(b) Nijer.
(c) Mali.
(d) Sudan.

9. Aşağıdakilerden üçü birer devlet, biri de bir kenttir. Acaba hangisi, devlet değil, kent adıdır?
(a) Togo.
(b) Dahomey.
(c) Sierra Leone.
(d) Dakar.

10. Ekvator çizgisi üzerinde bir devlet... Victoria Gölü'nün kuzeyinde yer alıyor... Başkenti Kampala... Bu devlet, aşağıdakilerden hangisidir?
(a) Uganda.
(b) Gabon.
(c) Gana.
(d) Mali.

11. Afrika'nın doğusunda, Hint Okyanusu'nda yer alan bir ada-devlet... Başkenti Tananarive... Yüzölçümü, bir ada için oldukça büyük: 587,000 kilometre kare... Nüfusu, yaklaşık 8 milyon... Bu ada-devlet, aşağıdakilerden hangisidir?
(a) Moritanya.
(b) Madagaskar.
(c) Palma.
(d) Angola.

12. Kanada, yüzölçümü bakımından dünyanın en büyük devletlerinden biridir. Bu devletin yüzölçümü, yaklaşık kaç kilometre karedir?
(a) 1 milyon km. kare.
(b) 4 milyon km. kare.
(c) 7 milyon km. kare.
(d) 10 milyon km. kare.

13. Kanada'da İngilizceden sonra en çok konuşulan dil, aşağıdakilerden hangisidir?
(a) Almanca.
(b) Fransızca.
(c) İtalyanca.
(d) İspanyolca.

MATEMATİK PROBLEMLERİ

HACIM

1. Ali, kartondan iki silindir yaptı. Silindirlerin yükseklikleri 10'ar santimetreydi. Birinin taban alanı 23 santimetre kare, ötekinin taban alanı 43 santimetre kareydi. İki silindirin toplam hacmi ne kadardır?

2. Ayşe, kartondan iki silindir yaptı. Birinin taban alanı 34 santimetre kare, yüksekliği 15 santimetreydi. Ötekinin taban alanı 45 santimetre kare, yüksekliği 22 santimetreydi. İkisinin toplam hacmı ne kadardır?

3. Ali'lerin okulundaki en büyük sınıfın yüksekliği 4 metre, genişliği 9.5 metre, uzunluğu 12 metre. Acaba bu sınıfın hacmı ne kadardır, bulabilecek misiniz?

4. Ayşe'lerin sınıfının hacmı 280 metre küp. Bu, yandaki sınıfın hacmından 28 metre küp büyük... Yandaki sınıfın yüksekliği 4 metre, genişliği 7 metre... Acaba uzunluğu ne kadardır?

14. Kanada'nın başkenti, aşağıdakilerden hangisidir?
(a) Montreal.
(b) Toronto.
(c) Ottawa.
(d) Vancouver.

15. Kanada'da kullanılan para birimi, aşağıdakilerden hangisidir?
(a) Kanada poundu.
(b) Kanada doları.
(c) Kanada markı.
(d) Kanada frangı.

16. Amerika Birleşik Devletleri'nin bir eyâleti olan Alaska'yı Asya'dan ayıran boğazın adı nedir?
(a) Bering boğazı.
(b) Smith boğazı.
(c) Hudson boğazı.
(d) Alaska boğazı.

17. Amerika Birleşik Devletleri, kaç eyâletten oluşmuştur?
(a) 46.
(b) 48.
(c) 50.
(d) 52.

18. Amerika Birleşik Devletleri ile Kanada arasındaki bir çağlayan, dünyaca ünlüdür. Aşağıdakilerden hangisi, bu çağlayanın adıdır?
(a) Superior.
(b) Victoria.
(c) Niagara.
(d) Erie.

19. Amerika Birleşik Devletleri'nin en yüksek tepesi hangisidir?
(a) Mount McKinley.
(b) Clamath.
(c) Teton.
(d) Blanca.

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

SOSYAL BİLGİLER

1—c	2—c	3—c	4—c	5—b
6—b	7—a	8—d	9—a	10—d
11—b	12—a	13—d	14—b	15—a
16—c	17—d	18—a	19—a	20—a

MATEMATİK

1 — 401 metre küp
2 — 84 metre küp
3 — 7 santimetre
4 — 4 metre

GENEL KÜLTÜR

1—b	2—d	3—a	4—b
5—d	6—d	7—b	8—d

GENEL KÜLTÜR

1. 1820 yılında doğdu. İngiliz-di. Genç yaşta hastabakıcı oldu... Türkiye'ye gelerek Üsküdar'daki İngiliz ordu hastanesinde uzun süre görev yaptı. 1854—1856 yılları arasındaki Kırım Savaşı sırasında büyük yararları dokundu. Modern hastabakıcılığın "annesi" sayılır. 1910 yılında öldü... Yukarıda, Üsküdar'daki hastane çalışmaları sırasında onu gösteren bir resim sunuyoruz. Bu kadın kimdir?
(a) Anne Boleyn.
(b) Florence Nightingale.
(c) Veronica Lake.
(d) Madame Curie.

2. Sandıklı, aşağıdaki illerimizden hangisinin ilçesidir?
(a) Kütahya.
(b) Uşak.
(c) Afyonkarahisar.
(d) Denizli.

3. Çöllerde bitki yetişebilen sulak yerlere ne ad verilir?
(a) Vaha.
(b) Serap.
(c) Sahra.
(d) Galaksi.

4. İlk sesli film, Al Jolson'un baş rolünü oynadığı "Caz Şarkıcısı"ydı. Sinemada ileri bir adım sayılan bu film hangi yıl çevrilmişti?
(a) 1917'de.
(b) 1927'de.
(c) 1937'de.
(d) 1947'de.

5. Sürekli elektrik akımının yaratılmasını sağlayan aracı bir İtalyan fizikçisi yapmıştı... Bu bilim adamı kimdir?
(a) Marconi.
(b) Bell.
(c) Visconti.
(d) Volta.

6. Alp dağlarındaki tren tünelleri genellikle çok uzundur. İçlerinden biri, yaklaşık 15 kilometredir. Bu tünel, aşağıdakilerden hangisidir?
(a) St. Gotthard.
(b) Seikan.
(c) Henderson.
(d) Büyük Appenin.

SÖZCÜKLER ARASINDA

EMİN ÖZDEMİR

GEÇEN sayının ana sözcüğünü kolayca bulmuşsunuzdur sevgili çocuklar. Derslerinizde sık sık duyduğunuz bir sözcüktü. Cumhuriyetimizle, ölümsüz Atatürk'ümüzün yaptıklarıyla ilgili bir sözcüktü bu: DEVRİM. Sözlük anlamı kısaca şöyledir: Pek kısa bir süre içinde oluşturulan köklü ve önemli değişiklik. Gerçekten de Cumhuriyetimizin kuruluşundan sonra toplum yaşayışımızı değiştirmeyi amaçlayan büyük atılımlar yapılmıştır. Bu atılımları Atatürk yönlendirmiştir. Bunun için de bunlara Atatürk devrimleri denilmiştir. Derslerinizde ayrıntılarıyla okumuşsunuzdur bunları. Harf devrimi, dil devrimi, din devrimi, ölçü devrimi, takvim ve saat devrimi... Atatürk devrimlerinin başında gelenlerdir. Atatürk devrimlerine bağlı olan, onları korumaya ve geliştirmeye çalışanlara da devrimci denir sevgili çocuklar. Bu ana sözcükten türeteceğiniz sözcükler de şunlar olacaktı: 1. Dev. 2. Ödev. 3. Görev. 4. Devşir. 5. Devşirme. 6. Ev. 7. Evlek. 8. Evre. 9. Çevre. 10. Evrim...

Bu haftaki ana sözcüğümüz de dilimizin sıcak sözcüklerinden biri. Ana gibi, kardeş gibi, dost gibi sıcak bir sözcük. Bakın ne diyor kendisi: Ben üç heceli, yedi harfli bir sözcüğüm. Alfabemizin birinci harfiyle başlar, yirmi üçüncü harfiyle sona ererim. Herkesin dilindeyim. İsterseniz sizlere beni bulabilmeniz için kimi ipuçları vereyim:

1. Birinci, ikinci ve üçüncü harflerimi bir başına okursanız içinden su akıtmak için yeri kazarak oluşturulan açık oluk anlamına gelen bir sözcük elde etmiş olursunuz. (ARK)

2. Birincide elde ettiğiniz sözcüğün başına alfabemizin ikinci harfini eklerseniz ev sözcüğüyle birlikte kullanılan bir sözcük oluşur. (BARK)

3. İkinci harfini değil de dördüncü harfini getirdiniz mi bir eksenin döndürdüğü tekerlek biçimindeki makina parçasının adı olur. (ÇARK)

4. İkinci harfini değil de yirmi ikinci harfini getirirseniz bir eylem kökü oluşur. Anlamı da yukarıdan aşağıya doğru uzan demektir. (SARK)

5. Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü harflerim çok anlamlı bir sözcüktür. Bunlardan biri öte yan, öte yüz demektir. Ayrıca bu sözcüğü duyunca aklınıza sırt, omuz, art ya da ön... gibi sözcükler gelir. (ARKA)

6. Beşincide bulduğunuz sözcüğün sonuna —lı ekini getirdiniz mi koruyanı olan, koruyucusu, dayanağı olan anlamında bir sıfat bulursunuz. Diyelim ki bir işe girmek için sınav yapılıyor. Sınavda başarısı ötekilere oranla daha az olan kişi işe alınıyor. İşte o kişinin durumunu belirtmek için kullanırsınız bu sözcüğü. (. . . . .)

7. Dört ve beşinci harflerim de bir sözcük oluşturur. Hepimizi ayırmaya, belirlemeye yarar o sözcük. Yalnız bizleri değil, evrendeki canlı cansız, soyut somut tüm varlıkları. (. .)

8. Yedincide bulduğunuz sözcüğün sonuna —ay ekini getirdiniz mi anlamı olan bir sözcük türetmiş olursunuz. Bu sözcük hem bir iş ve görev için kendini ileri süren, ya da başkalarınca ileri sürülen kimse demektir; hem de o iş ve görev için yetiştirilmekte olan. Bu sözcük size seçim, seçmen, oy.. gibi sözcükleri de düşündürür.

9. —ay yerine —ıl eki getirirseniz dilbilgisi derslerinizde gördüğünüz bir terimi bulursunuz. Varlıkların yerini tutan sözcüklerdir bunlar. Türleri vardır. Kimileri varlıkların yerini soru yoluyla, kimileri kişileştirme, kimileri de belirsizlik vererek tutarlar. (. . . .)

10. Dört, beş ve altıncı harflerimin oluşturduğu sözcük her yanı su ile çevrilmiş kara parçası demektir. (. . .)

Her halde bulmuşsunuzdur beni. Bulamayanlar için bir ipucu daha. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın şu dizelerindeyim:

Kitap en iyi arkadaş
Bana neyi sorsam söyler.
Ne anlatsa en sonunda
Çalış, iyi, doğru ol der

①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
A	R	K	A	D	A	Ş

AĞIZ ARMONİKASI

En güzel
En minik
Müzik aleti
Ağız armonikası

Küçük bir çocuk bile
Nefesiyle çalabilir

Cebinde taşıyıp
Dilediği yere
Götürebilir onu

Hem bir melodi bilmeniz de
Gerekmez çocuklar
Yalnızca üflemeniz
Yeterli

YALVAÇ URAL

TARİHTE BU HAFTA

KÖY ENSTİTÜLERİNİN KURULUŞU

ÜLKEMİZDE eğitim alanında ilginç bir uygulama gösteren köy enstitüleri 17 Nisan 1940'ta açıldı. Bu enstitülerin iki ana amacı vardı. Biri, köylerde yaşayanların eğitilmesini sağlayacak köy öğretmenlerini, öbürü de, tarım alanında verimi arttıracak, köye yararlı olacak meslek sahiplerini yetiştirmek.

Kurtuluş Savaşı sona erdiği zaman ülkemizde 2345 ilkokul ve buralarda görev yapan 3061 öğretmen vardı. 1926'da ilkokul sayısı 4770'e, öğretmen sayısı 9062'ye çıktı. 1933–34'te ise ilkokul sayısı kentlerde 1912'ye, köylerde 4499'a ulaşmış, öğrenim gören öğrencilerin sayısı kentlerde 254,571 iken köylerde 313, 169 olmuştu. Bu duruma göre, ilköğrenim zorunlu olduğu halde, kentlerde okula gidebilenlerin oranı yüzde 75'e çıkmasına karşılık, köylerde bu oran ancak yüzde yirmiye varmıştı.

Bu dengesizliğin düzeltilmesi için, 1926'da, Mustafa Necati bey Milli Eğitim Bakanıyken, biri Denizli'de, öteki Kayseri'de olmak üzere iki köy öğretmen okulu açıldıysa da beklenen sonuç alınamadığı gerekçesiyle 1932'de kapatıldı. Köy enstitülerinin kurulması yolunda ilk girişim, Tarım ve Milli Eğitim Bakanlıklarının uygulamalı tarım okulları açma kararıyla yapıldı. Okullar için 40 yer saptandı ise de, Tarım Bakanlığı gerekli araç ve gereci sağlayamadığından tasarı gerçekleşemedi.

Bunun üzerine, 1936'da, Milli Eğitim Bakanlığı, askerlikte onbaşı ve çavuş olan köylüler için kurslar açtı, buralarda onları eğitmen olarak yetiştirip köylerde görevlendirdi. Kendilerine toprak, tarım araç ve gereçleri, tohumluk, fidan vb sağladı, üretici olmaya özendirdi. 1937'de İzmir, Eskişehir ve Kastamonu'da köy öğretmen okulları açıldı. Milli Eğitim Bakanı Saffet Arıkan zamanında başlatılan bu uygulamayı, Hasan Ali Yücel'in bakanlığı sırasında İsmail Hakkı Tonguç geliştirdi. 3803 sayılı Köy Enstitüleri Yasası çıkarılarak 1940'ta enstitülerin yapılmasına başlandı. İsmail Hakkı Tonguç yönetime getirildi.

Ülke 20 bölgeye ayrılmış, her bölgeye bir enstitü kurulmuştu. Enstitülerin kurulduğu yerler ve kapsadığı iller şöyleydi: 1. Akçadağ (Tunceli, Malatya, Adıyaman) 2. Aksu (Antalya) 3. Akpınar (Samsun, Amasya) 4, Arifiye (Bursa, İzmit) 5. Beşikdüzü (Trabzon, Rize) 6. Cilavuz (Çoruh, Kars) 7. Çifteler (Afyon, Eskişehir) 8. Düziçi (Adana, Hatay, İçel) 9. Gölköy (Kastamonu, Zonguldak) 10. Gönen (Burdur, Denizli) (11. Hasanoğlan (Ankara, Çankırı, Kırşehir) 12. İvriz (Konya, Niğde) 13. Kepirtepe (Trakya) 14. Kızılçullu (İzmir, Manisa) 15. Savaştepe (Balıkesir, Çanakkale) 16. Pamukpınar (Erzincan, Sıvas, Tokat) 17. Pazarören (Çorum, Kayseri, Yozgat) 18. Pulur (Erzurum, Gümüşhane) 19. Dicle (Diyarbakır, Mardin, Urfa) 20. Ortaklar (Aydın).

Köy enstitülerinde okutulan derslerin yüzde 50'si kültür, yüzde 25'i tarımla ilgiydi. Bunları teknik dersler bütünlüyordu. Yapılan çalışma ve incelemelerde kültür, tarım ve teknikle ilgili yönler bir arada gözden geçiriliyordu. Ders programları çevre koşullarına göre hazırlanıyor, her öğrenci kendi köyünü toplumsal ve ekonomik yönden incelemekle yükümlü tutuluyordu. Eğitime "iş içinde, iş yaparak öğrenmek" temel alındığı için enstitüler köylere yakın ve amaca uygun kesimlerde kurulmuştu. Her enstitüde öğretmen evleri, derslikler, bağ, bahçe ve fidanlıklar, tarım üretimi için tarlalar, araçlar ve gereçleri koruma, bakım ve onarım yerleri, sinema, tiyatro, okuma ve spor salonları oluşturulmuştu.

Öğretmenlerle öğrencilerin ilişkilerinde demokratik bir düzen gözetiliyordu. Öğrenciler enstitü yönetimine katılıyordu. Öğretmenler de uygulamalı derslerde öğrencilerle birlikte çalışıyordu.

Hepsi de çağdaş bir köy görünümünde kurulan enstitüleri köy okullarını bitirmiş çocuklar alındı. Beş yıllıktı eğitim. 1946–47 dönemine kadar 5447 öğretmen, 8756 eğitmen, 541 sağlık memuru yetişti. Öğrenci sayısı 1,250,000'e yükseldi.

1943'te köy enstitülerine öğretmen yetiştirmek amacıyla Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü açıldı. Enstitüleri bitirenler arasından seçilip buraya alınanların güzel sanatlar, inşaat, maden işleri, hayvan bakımı, kümes hayvancılığı, tarla ve bahçe tarımı, köy ve ev elsanatları, tarım işletme ekonomisi dallarında yetiştirilmesi düşünüldü. Daha sonra bölge okulları açılması kararlaştırıldı. 12–20 köyün çocuklarına öğrenim olanağı sağlayan bu okullardan 300 kadarı gerçekleşti. Bölge okullarının çalışmasına köylülerin de katılması, fidanlık, dutluk, kavaklık, çayırlık gibi ortak işletmeler kurulması, bunların zamanla kooperatif halini alması tasarlanmıştı.

1946'da ülkemizde çok partili döneme girildikten sonra, köy enstitüleri tartışma konusu yapılmaya başlandı. Bu kurumlara çeşitli suçlamalar yöneltildi. O zamana değin 104 kişinin bitirmiş bulunduğu Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü kapatıldı. Yöneticiler ve öğretim üyeleri görevden alındı. 1950'de iktidara gelen Demokrat Parti zamanında köy enstitülerinde önce karma eğitime son verilip kız öğrenciler iki enstitüde toplandı. Sonra da ders programları değiştirilip enstitüler İlköğretmen Okulları adını aldı.

KISACA

18 Nisan — 29 Mayıs 1897 günleri arasında Osmanlı — Yunan savaşı izlendi. Yunanistan'ın Epir ve Girit'i almak istemesi üzerine başlayan savaş, Dömeke Alan Savaşı'nda Yunanlıların yenilgisi ve büyük devletlerin araya girerek aracı olmasıyla son buldu.

18 Nisan 1770 — Kaptan James Cook Botany Körfezi'ne ulaştı.

19 Nisan 1775 — 1783'de sona eren Amerika'nın Bağımsızlık Savaşı bugün başladı.

MEHMET'İN ÇEVRE DOSYASI

ATİLLA ALPÖGE
DEVRİM ALPÖGE

ÇÖPÜN YARARLARI

GEÇEN hafta sizi Belediye Başkanı yaptık çöpleri nasıl toplayacağınızı konuşmuştuk. Peki, toplanan artıklar ne olsun dersiniz?

1 — Çöpten bana ne! Kamyonlar boş buldukları arsaya döksünler.
2— Denize döksünler.

Sakın artıkları boş arsalara döktürmeyin. Halk size bir daha oy vermez. Belediyenizin çöp toplamasının nedeni pislik, sinek, koku ve hastalıktan halkı korumak...

Denize dökmeye gelince... 25 yıl önce İstanbul'da çöpler Marmara denizinin açıklarına dökülürdü. Tabii deniz kirlenirdi ve dalgalar artıkları kıyıya getirdiği için kıyı da kirlenirdi. Bu nedenle vaz geçildi. Çöpü akıllıca yöntemlerle yok etmeniz gerekiyor. Size çeşitli yöntemlerin dosyasını hazırladık. Okuyun ve en iyisini seçin.

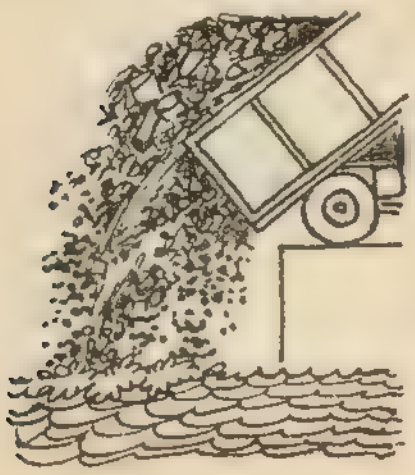

GÖMME

Çöpü kentin çok uzağında geniş bir araziye döktürün. Üstünü de toprakla örtüp sıkıştırın. Böylece koku yapmaz ve artıklar etrafa dağılmaz. Ayrıca günün birinde kentiniz buralara kadar büyürse araziyi ağaçlandırırsınız. Artıklar zamanla ayrışarak besili toprak oluşturduğu için ağaçlar iyi tutar. Böylece burası park olur, oyun yeri olur, piknik yeri olur.

GAZ

İki yıl önce İstanbul'un bazı semtlerinde evlerin helalarında patlamalar oldu. Nedeni araştırıldı ve anlaşıldı ki buralarda metan gazı var. Yakınlarda eski çöp gömme yerleri varmış. Artıklar toprağın altında ayrışarak metan üretmişler. Gaz kanalizasyon borularının çatlaklarından sızarak evlere kadar ulaşmış.

Demek ki, çöpten gaz üretme olanağı da var. Artıkları gömdükten sonra toprağın içine boru sokulduğu zaman gazı alabiliyorsunuz.

Hepimiz günde ortalama olarak 1 kilo çöp üretiyoruz. Bundan elde edilecek gazla her gün 2—3 kez çay yapabilirdik

YAKMA

Özel bir fabrika kurarak çöpleri yakabilirsiniz. Ortaya çıkan ısıdan sıcak su ya da elektrik elde edebilirsiniz. 1 kişinin günde ürettiği çöpün vereceği elektrik mutfaktaki lambayı 2—3 saat yakmaya yeter.

Çöpün içinde yanmayan maddeler de var: cam, teneke, metaller gibi... Bunları bir kenara ayırın ve yeniden kullanın. Örneğin cam parçalarından cam yapılabilir; metal artıkları da yeni makina parçaları ya da metal eşya yapmaya yarayabilir.

GÜBRE

Bazı çöp fabrikaları da gübre üretir. Çöpün içindeki bitkisel ve hayvansal artıklara organik madde diyoruz. Bunlara bazı ek maddeler katarak çürütürsek iyi gübre elde edilebiliyor. Bunu toprağa kattığımız zaman toprağın içindeki boşluklar artmış oluyor; yani toprak daha iyi havalanıyor, işlemek kolaylaşıyor, suyu tutma yeteneği artıyor. Sonuçta daha verimli ürün elde ediliyor.

Gördüğünüz gibi, çöpün çeşitli yararları olabiliyor. Bakalım siz, Belediye Başkanı olarak hangi yöntemi seçeceksiniz.? Ancak unutmayın ki, çöpün türüne göre yöntemlerin uygunluğu da değişir. Bazı çöp daha iyi yanar; bir başkası iyi gübre verir. Bunu çöpün içindeki artıkların türü belirler. Onun için kararınızı vermeden önce kentinizdeki çöpü bir güzel inceleyin, araştırın ve bilim adamlarına danışın.

ÇÖPTE NELER VAR

Çöpün içindeki artıkların türü ve miktarı kentten kente değişir.
Ancak artıklar yurdumuzda aşağıdaki gibidir.

Kül	*% 50*
Organik madde	*% 33*
Kağıt	*% 10*
Kumaş	*% 3*
Plastik	*% 2*
Cam ve metal	*% 2*

Kül sobalarda, kaloriferlerde yaktığımız odunların ve kömürlerin külü. Tabii kışın fazla oluyor, yazın çok azalıyor. Söyleyin bakalım, bunlardan hangisi iyi yanar, hangisi iyi gübre verir? Çöpü yok etme yöntemini işte bu maddelerin azlığı ya da çokluğuna göre seçeceksiniz.

GEZİ NOTLARI

MUCAİP GELİBOLULU

HER ŞEY ÇOCUKLAR İÇİN

ÜÇBİN beşyüz kişi alan bir tiyatro salonu düşünün. Otuz metre genişliğinde, on metre yüksekliğinde, belki kırk metre derinliğinde, tüm teknik olanaklara sahip bir sahne. Örneğin, bir oyuncu durduğu yerde birdenbire kayboluveriyor. Sahne küçük küçük asansörlere bölünmüş. Bu küçük asansörlerin biri inerken, biri çıkıyor. Dekorlar gözünüzün önünde değişiveriyor. Bir orman sahnesi dekoru, kendi ekseninde dönerek, bir saray dekoru oluşturuyor. Işıklar ayrı bir dünya.

Sahnenin dışından, içinden yüzlerce spot, her renkte ışığı yansıtıyor. Tiyatro'da en önemli öğe ışıktır çocuklar. Bir oyunda, ışık yeterli değilse, yerinde kullanılmamışsa, oyun çok şey yitirir, anlam yok olur; oyuncular da karanlıkta göz kırparcasına, izleyenlere hiç bir devinimi gereğince yansıtamazlar.. İnsan bir tiyatro salonuna girdi mi, ilk göreceği yer, kuşkusuz sahnedir. Bu nedenle, ben de önce bu dev tiyatronun sahnesini anlatmak istedim. Ne yazık ki, sahneye değin anlattıklarım salt gözüme çarpanlar. Sahnenin gerisinde kimbilir daha ne teknik olanaklar vardır. Işık teknisyenlerinin, ışık düzenini yönetişlerinden tutun da; dekorların geniş asansörlerle, sahneye çıkartılması, indirilmesi; sahne tavanından, dekor parçalarının aşağıya sarkıtılması. Gerekli eşyaların elden ele geçirilerek sahneye yerleştirilmesi. Teknisyenleri; işçileri, oyuncuları ve oyuncularına yardımcı olan makyajcıları, terzileri, ayakkabıcıları ile karıncalar gibi sessiz, gürültüsüz çalışan bir fabrika.. Sahnenin önünde, orkestra yerinde, elli kişilik bir orkestta çalıyor. Salon, localar, iki büyük balkon, dolu. Her yer dolu olduğuna göre, üçbin beşyüz izleyici var tiyatroda. Yarısından çoğu çocuk. Beş yaşından, yirmi yaşına, yarının büyükleri dikkat kesilmişler, perdenin açılmasını bekliyorlar. Bugün her şey, her güzellik çocuklar için.

Anneler, babalar, büyükler; hep onların yüzleri gülsün, mutlu olsunlar diye çırpınıyorlar... ALAADDİN müzikalinin, açılış matinesindeyiz.. Bu, Gala Matine, İngiltere'de ve bazı başka ülkelerdeki, sakat çocuklar yararına düzenlenmiş. Gala'dan elde edilecek parayla, eğitim araç ve gereçleri, tekerlekli sandalyeler, işitme aygıtları gibi, sakat çocukların gereksinimleri karşılanacak.

En pahalı, altı sterlin, bizim paramızla üçyüz lira. Ucuz yerler iki sterlin, gene bizim paramızla yüz liraya satılıyor. Bunlar tiyatronun bilet fiyatları. İsteyen, Sakat Çocuklara Yardım Derneği'ne bağışta bulunuyor.. İki saat, Alaaddin'in, Uzayda, ormanlarda, saraylarda ve kendi sarayında geçen serüvenlerini, sihirli halılar üzerinde uçmasını, şarkılar ve danslarla bezenmiş sahneleri, keyifle izledik. Çocuklar, oyun boyunca coşkulu sahnelerde coştular, şarkılı danslı yerlerde, çığlık çığlık oyuna katıldılar, bildikleri şarkıları oyuncularla birlikte söylediler... Sevgili küçük dostlar, sizlere biraz da Londra'nın ünlü bir iki müzesinden söz etmek istiyorum.. Önce, BRITISH MUSEUM'e, İngiltere Müzesi'ne girelim. Giriş parasız. Yalnız içeri girerken, elinizde çantanız filan varsa, kapıdaki görevliler sizi bir güzel denetimden geçiriyorlar. Bu müzede fotoğraf çekmek serbest, çünkü her müzede fotoğraf çekemezsiniz. Eski Mısır, Yunan, Roma, Çin, Japon Asya, Batı Asya uygarlıklarından kalma yapıtlar sergileniyor.

Taş, tahta, tunç, bronz; giderek gümüş, altın madenlerinden meydana gelmiş, elle işlenmiş, takılar, süsler giysiler, savaş araç, gereçleri ve mezarlar. Başlarında öğretmenleri, grup grup öğrenciler, ünlü yapıtların önlerinde toplanıyorlar, yerlere oturup öğretmenlerinin gösterdiği yapıtları defterlerine, kağıtlarına çiziyorlar.

Öğretmenler, öğrenciler arasında yarışmalar düzenliyor. Kim daha iyi çizebilmişse, kopya edebilmişse, ödüllendiriliyor.

Müze'nin, binlerce kitap alan kitaplığı en ilginç köşesi.

Klasik ve Modern ressamların yapıtlarını sergileyen, Millî Galeri'de ünlü Tate galerisinde de, çocuklar arasında yapıtların kopyaları üzerinde yarışmalar düzenleniyor. Kazananların yapıtları, bu yarışmalar için, müzelerde ayrılmış köşelerde, konuklara tanıtılıyor.

Bilimler Müzesiyle, Doğa Tarihî müzesi de, mutlaka görülmesi gereken müzeler arasında. Londra Müzesiyle, Parlamento Binası da çok önemli. Birinde, Londra'nın nasıl kurulduğunu, öbüründe yüzyıllar boyu İngiltere'nin nasıl yönetildiğini öğreniyorsunuz. Tarih ve tarihi yapan olaylar, olayları yaratan kişiler gözlerinizin önünde canlanıyor.

Londra'da, daha gezilecek görülecek o kadar çok şey var ki... Biz şimdilik bu kadarıyla yetinmek zorundayız. Çünkü Paris'e geçeceğiz.. Günümüz az. Biraz da Paris'i görelim, tanımaya çalışalım.

BİZİM
ALİ

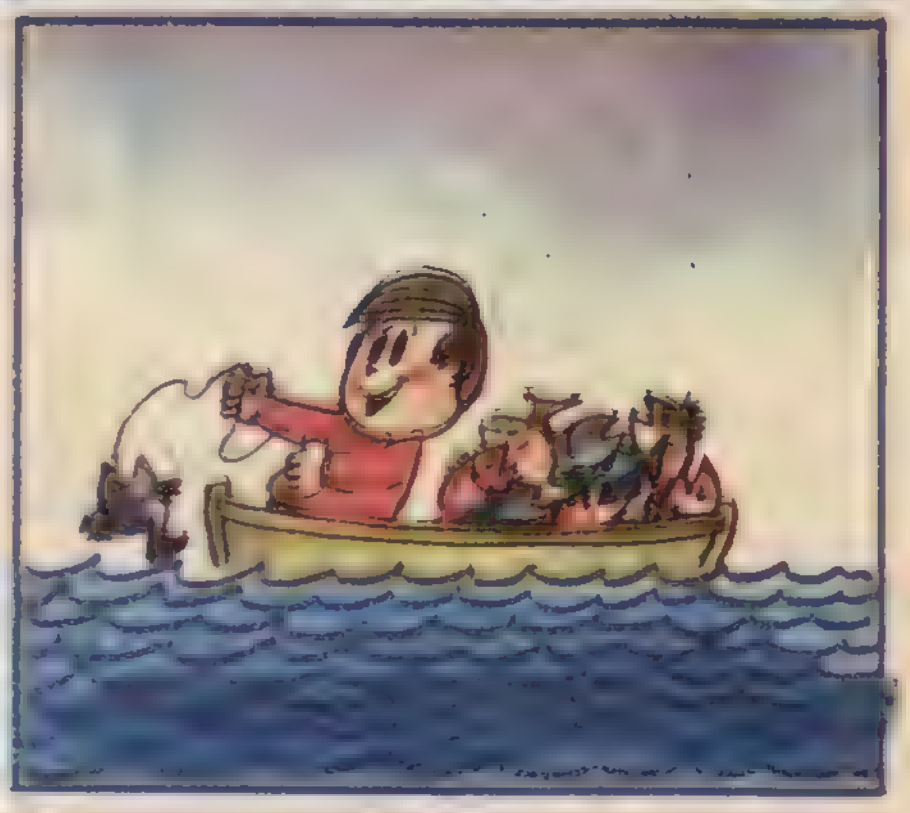

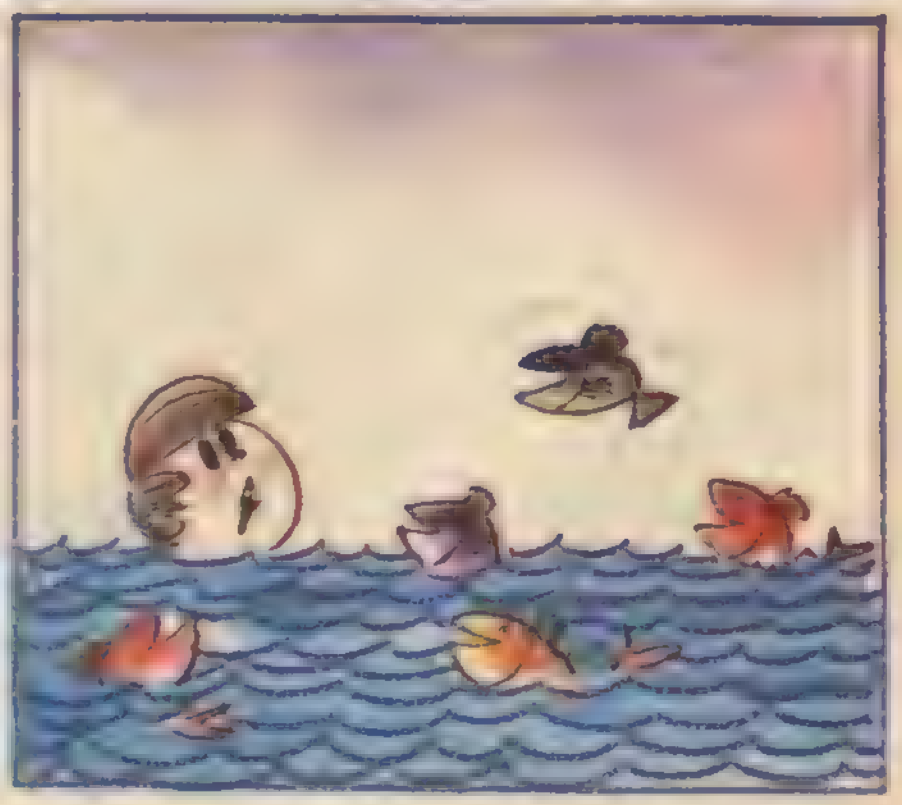

MARKO TELEVIZYON EKRANLARINDAN DERGİ SAYFALARINA GEÇTİ

2. SAYI 20 NİSAN CUMA GÜNÜ ÇIKIYOR

KÜÇÜK MARKO • HAFTALIK DERGİ • 5 LİRA

AKBANK
1979 Dünya Çocuk Yılı
armağanları sürüyor

yaşasın!

çocuklar artık sizin de bir bankanız var

Akbank, 1979. Dünya Çocuk yılı nedeniyle, size bir Çocuk Bankası armağan ediyor. Çok yakında Nişantaşı'ndaki Akbank Rumeli Caddesi şubesinde açılacak olan Çocuk Bankasında sadece çocuklar hesap açtırabilecekler.

Akbank'ın bir başka sürprizi : Kulüplerin renginde futbol topu kumbaralar.

Akbank, yurdumuzun öteki bölgelerinde yaşayan çocukları da düşündü. Akbank Kültür ve Eğlence Kervanı, Uğur Böceği Arabasıyla, yurdun her köşesini gezerek çocuklara tiyatro, kukla ve karagöz gösterileri yapacak.

Akbank'ın, Almanya'da çalışan işçilerimizin çocuklarına da sürprizleri var :

Akbank Çocuk Tiyatrosu temsiller vermek için Almanya'ya gidiyor.

Akbank Almanya'da yaşayan Türk çocukları arasında bir de yazı yarışması açtı.

AKBANK

çocukların da sevdiği banka

REPRO

Gerekli önlemler alınmazsa bu büyük kedileri artık hiç göremeyeceğiz..

KAPLANLARI KURTARALIM

KAPLAN, dünyanın en güzel ve etkileyici vahşi hayvanlarından biridir. Ama ne yazık ki sorumsuz insanların onları avlamaları yüzünden soyları tükenmek üzeredir.

Dört yüzyıl önce geniş Hindistan topraklarında 40.000 kaplan yaşarken bugün aynı topraklarda yaşayan kaplanların sayısı ancak 1800 kadardır. Ayrıca 200 kadar kaplan da Nepal'de yaşamaktadır.

1950 ve 1960 yılları arasında Nepal'i kasıp kavuran malarya salgını kaplanlara da etki etmiş, sayılarının azalmasına neden olmuştur. Kaplanların sayısını azaltan yalnız hastalıklar değildir. Yukarıda da söylediğimiz gibi bazı sorumsuz avcılar, özellikle yoksul çiftçiler, kaplanlara tuzaklar kurarak yakalamakta, postlarını satarak gelirlerini artırmaktadır.

Genellikle kaplanların en çok bulunduğu bölgenin Hindistan olduğu kabul edilir. Aslında Hazar Denizi'nden Pasifik Okyanusu'na, Sibirya'dan Endonezya'ya kadar çok geniş bir alana yayılmışlardır. Hayvanbilimciler onları sekiz guruba ayırmışlardır.

1) Bengal ya da Hint kaplanı: Dişileri yaklaşık 3 metre boyunda ve 200 kilo ağırlığındadır.

2) Hazar kaplanı: Postu ince çizgilidir. Kürk ceket yapımında en çok aranılan türdür. İran, Irak, Türkiye ve Orta Asya'da yaşar.

3) Java kaplanı: Boyu küçüktür. Postunun üzerinde çeşitli benekler bulunur.

4) Sibirya kaplanı: Çok güçlüdür. Amur Nehri'nden Kuzeydoğu Çin'e ve Kore'ye kadar uzanan bölgede yaşar.

5) Bali kaplanı: En küçük kaplandır. Tüyleri kısa ve sıktır.

6) Sumatra kaplanı: Hint kaplanından küçüktür. Postunun üzerindeki beyaz yerler daha azdır.

7) Çin kaplanı: Sibirya kaplanından küçüktür. Postunun üzerindeki çizgiler kalın ve parlaktır.

8) Hint – Çin kaplanı: Hint kaplanından küçüktür. Postunun üzerindeki desenler ötekilere göre daha kısadır. Burma'dan Güney–Doğu Asya'ya ve Vietnam'a kadar uzanan bölgede yaşar.

Bali kaplanı son bir kaç yıldır görünmemiştir, türünün tükenmesinden korkulmaktadır. Biraz batıda, Hazar kaplanı neredeyse kaybolmuştur. Sovyet bilim adamları bu kaplanın artık ülkelerinde yaşamadığını belirtmektedir. Yalnız, geçtiğimiz yıl İran'daki kürk pazarlarında Hazar kaplanının kürklerine rastlanmış, araştırmalar başlamıştır.

Nüfusun oldukça kalabalık olduğu Java adasının doğu bölgesinde yaşayan kaplanlar vardır. Ama ne yazık ki bunların sayısı da ancak dört–beş tanedir.

Sekiz gurupta incelemeye çalıştığımız kaplanları gözden geçirirsek, yaklaşık hepsinin soyunun tükendiğini görürüz. Dileğimiz dünyanın en güzel ve etkileyici hayvanlarından biri olan bu canlının soyunun tükenmemesi. Tabii bu da ülkelerin birbirleriyle el ele vererek, doğal parklar kurarak, çözebilecekleri bir sorun...

● *Kanha Ulusal Parkı'nda dolaşan bir Bengal kaplanı.*

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

Yazan: GOSCINNY Türkçesi: VİVET KANETTİ

Resimler: SEMPE

BİR SAATİM OLDU

DÜN okuldan döndükten sonra eve bir postacı geldi, benim için bir armağan getirdi. Anneannemden. Dehşet bir armağan! Ne olduğunu dünyada bulamazsınız, en iyisi ben söyleyeyim: bir kol saati! Anneannemle kol saatim çok kıyaklar, kimbilir arkadaşlar ne biçim surat asacak. Babam evde değildi, çünkü akşama bir iş yemeği var; annem bana saatin nasıl kurulduğunu gösterdi sonra onu koluma taktı. Neyse ki artık saate bakmasını biliyorum. Geçen yıl olsaydı (O zaman ufaktım daha), kendi saatimin kaç olduğunu hep başkalarına sormak zorunda kalacaktım, hiç gırgır olmayacaktı. Hoş olan, saatimin diğer ikisinden daha çabuk dönem bir büyük iğnesi olmasıydı. Diğer iki iğnenin ilerleyişini görmek için, ancak çok uzun zaman ve dikkatlice bakmanız gerekir. O büyük iğnenin ne işe yaradığını sordum anneme, rafadan yumurta yaparken çok yararlı olduğunu söyledi.

Ne yazık ki saat 7.32'de, annemle sofraya oturduğumuzda, rafadan yumurta yemedik. Ben saatime bakarak yiyordum, annem de acele etmemi, yoksa çorbanın soğuyacağını söyledi, ben de acele ettim: büyük iğne iki buçuk kez dönünceye kadar ben çorbamı bitirmiştim bile. Saat 7.51'de annem, öğle yemeğinden kalan o nefis pastayı getirdi, saat 7.58'de sofradan kalktık. Annem biraz oynamama izin verdi, tik-tak'ları duymak için saati kulağıma dayıyordum. Saat 8.15'de, annem gidip yatmamı söyledi. Çok mutluydum. Her yere leke sıçratan bir dolmakalem armağan ettikleri günkü kadar. Kolumda saatimle uyumak istiyordum ama annem, bunun saat için iyi olmadığını söyledi, ben de onu yatağımın yanındaki masanın üstüne, kolaylıkla göreceğim bir yere koydum. Saat 8.38'de annem ışığı söndürdü.

O zaman işte müthiş bir şey oldu. Saatimin rakamları ve iğneleri, karanlıkta parlıyordu! Rafadan yumurta yapmak isteseydim bile, ışığı yakmak zorunda kalmayacaktım. Uyumak istemiyordum, sürekli saatime bakıyordum, sonunda evin kapısının açıldığını duydum: babam dönmüştü. Ona anneannemin yolladığı armağanı gösterebileceğim için, çok sevinçliydim. Kalktım, saati koluma taktım ve odamdan çıktım.

Babamın ayakkabılarının ucuna basa basa merdiveni çıktığını gördüm. "Baba" diye bağırdım. "Anneannemin yolladığı güzel saate bak!" Babam çok şaşırdı, öyle çok şaşırdı ki az kalsın merdivenden aşağıya düşüyordu. "Sus Pıtırcık, anneni uyandıracaksın." Işık yandı, annemin odasından çıktığını gördük. "Annesi uyandı" dedi annem, babama. Hiç keyifli bir hali yoktu. Babama, iş yemeklerinden bu saatte mi dönüldüğünü sordu. "Geç değil ki" dedi, babam.

— Saat 11.58 dedim gururla, çünkü ben, annemle babama yardımcı olmaktan çok hoşlanırım.

— Annenin hep böyle parlak fikirleri olur zaten, dedi babam, anneme.

— Annemden söz etmenin tam sırasıydı gerçekten, dedi annem. Özellikle ufaklığın önünde.

Annemin hiç şaka kaldıracak bir hali yoktu, bana, hadi tavşanım gidip yatmamı, güzel rüyalar görmemi söyledi.

Odama döndüm, annemle babamın biraz konuştuğunu duydum, saat 12.14'te de uyumaya koyuldum.

Saat 5.07'de uyandım. Maalesef ortalık ağarmaya başlamıştı, saatimin rakamları eskisi kadar parlamıyordu. Benim şahsen acelem yoktu, çünkü okul o gün tatildi, ama babama yardımcı olabileceğimi düşündüm. Hep, işe geç gidiyor diye kendisinden şikâyetçi olan patronundan şikâyet eder. Biraz bekledim, saat 5.12'de annemle babamın odasına girdim, "Baba haydi kalk, ortalık ağardı" diye bağırdım. Babam çok şaşırmış göründü, ama merdivendeki kadar tehlikeli değildi durum, yatağının içinde düşemezdi çünkü. Yine de çok kötü surat astı, gerçekten düşmüş gibi. Annem de birden uyandı, "Ne oldu, ne oldu?" diye sordu.

— Kol saati, dedi babam. Ortalık ağarmış.

— Evet, dedim, saat 5.15. Şimdi de 16'ya doğru ilerliyor.

— Aferin, dedi annem, Şimdi gidip yatabilirsin yeniden, bak, biz uyandık.

Gidip yeniden yattım ama onları gerçekten kaldırana dek, üç kez daha odalarına gitmem gerekti; 5.47'de, 6.18'de ve 7.02'de.

Kahvaltıya oturduğumuzda babam anneme, "Ça-

buk ol sevgilim, geç kalacağım, beş dakikadır kahveyi bekliyorum" dedi.

— Sekiz dakika bekledin, dedim babama, bunun üzerine annem bana garip garip baktı; kahveyi fincanlara dökerken, biraz da muşambanın üstüne döktü, çünkü eli titriyordu: umarım hasta masta değildir annem.

— Öğle yemeğine erken geleceğim bugün, dedi babam. Annem de gidip biraz dışarda oynamamı söyledi. İlk kez okulun tatil olmasına sevinemiyordum, arkadaşlarıma kol saatimi göstermek istiyordum çünkü. Bir tek Gümüş okula bir gün saatle gelmişti. Babasının saatiyle. Kapaklı ve zincirli kocaman bir saatti bu. Çok hoştu Gümüş'ün babasının saati, ama GÜmüş galiba onu izinsiz almıştı , bu yüzden Gümüş'ün başına bir sürü bela geldi, saati de bir daha göremedik. Gümüş'ün anlattığına bakılırsa, öyle bir dayak yemiş ki, az kalsın onu da bir daha göremeyecektik.

Lüplüp'e uğradım. Lüplüp, bize yakın oturan ve sürekli yemek yiyen bir şişko arkadaşımdır. Çok erken kalktığını biliyorum, çünkü kahvaltı etmesi zaman alır. "Lüplüp!" diye bağırdım evinin önünde. "Gel bak ne göstereceğim.." Lüplüp, elinde bir sandviç, ağzında da başka bir sandviçle dışarı çıktı. "Bir saatim oldu" dedim Lüplüp'e, kolumu ağzındaki sandviçin hizasına kaldırarak. Lüplüp'ün gözleri biraz şaşılaştı, lokmasını yuttu ve, "Çok kıyakmış" dedi.

— Çok iyi çalışıyor. Rafadan yumurtalar için bir iğnesi var, geceleyin de parlıyor, dedim.

— Peki içi nasıl? dedi Lüplüp.

Bakmayı hiç akıl etmemiştim. "Bekle" dedi Lüplüp. Koşarak eve girdi, elinde bir başka sandviç ve bir çakıyla döndü. "Ver saatini açacağım. Nasıl açıldığını biliyorum. Babamınkini de açmıştım" dedi. Saati Lüplüp'e verdim, Lüplüp çakıyla uğraşmaya koyuldu. Ben saatimi kırmasından korktum, "Saatimi geri ver" dedim. Ama Lüplüp razı olmadı. Dilini çıkararak saati açmaya çalışıyordu, ben saati zorla geri almak istedim, çakı Lüplüp'ün parmağının üstüne kaydı, Lüplüp bağırdı, saat açıldı, tam 9.10'da yere düştü. Ağlayarak eve geldiğimde hâlâ saat 9.10'du. Artık çalışmıyordu saat. Annem beni kucağına oturttu, babamın, gelince herşeyi düzelteceğini söyledi.

Babam öğleyin eve geldiğinde, annem ona saatimi uzattı. Babam ufak düğmeyi çevirdi, anneme baktı, saate baktı, bana baktı, sonra, "Bak Pıtırcık, bu saat artık onarılamaz. Ama tabii bu onunla oynamana engel olmaz. Aksine. Artık, başına kötü bir şey gelecek diye korkmayacaksın. Hem sonra bileğinde eskisi kadar güzel duracak.." dedi. Öyle sevinçli bir hali vardı ki, annem de öylesine sevinçliydi ki, ben de seviniverdim.

Şimdi saatim hep 4'ü gösteriyor. Fena mı? Çukulatalı sandviçlerin saati. Hem geceleyin rakamlar hâlâ parlamaya devam ediyor.

Gerçekten kıyak armağan, anneannemin armağanı!

GELECEK SAYIDA PITIRCIK'IN YENİ BİR SERÜVENİ "İZCİLER"

TAŞKIN AMCA

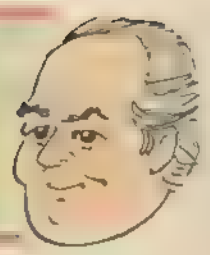

SAYILAR SAYILAR

MERHABA can çocuklar!

Bilmem hiç dikkat ettiniz mi? İnsanoğlunun tüm yaşamının sayılar arasında gömülüp gittiğini? Sayılar kısırdöngüsünün çemberi içinde tutsağız âdeta.. Daha doğar doğmaz kaç kilo geldiğimizi sorarlar: "Üçbuçuk kilo doğdu maşallah.. Tüh.. Tüh.. Nazar değmesin." Ya da: "İki kiloyu zor geçiyor, sıska doğdu yavrucak!" diyerek üzüntüyle söylenirler.

Bilmem, günlük yaşamda sayının geçmediği yer var mı?

— Saat kaç?
— Vapur kaçta?
— Şu gömleğin fiyatı kaç?
— Etin kilosu kaçtan?
— Çocuğunuz kaç yaşında?
— İstanbul'la Ankara arası kaç kilometre?
— Kaç saat uyuyabildin?
— Taksim — Eminönü arası dolmuşlar kaça?
— Türkiye'de kaç kişiyiz?
— Kaçı erkek, kaçı kadın?
— Ev kiraları kaça çıktı?
— Bir ev kaça alınabilir acaba?
— Elmanın, pırasanın, peynirin, kerevizin kilosu kaça?

Bu "kaç"ları sayfalarca üretmek olanaklı. İnsanoğlunun ortalama ömrünün kaç yıl olduğundan tutun da falan ulusun ordusunun kaç kişiden oluştuğunu sormaya varıncaya dek hep sayılar, sayılar.

Bir ansiklopediyi, bir kitabı, bir gazeteyi açıyorsunuz. İşte rastgele sayılar, sayılar:

— Yeryüzünde yaşayan Türklerin sayısı 100.000.000'dur.
— Nüfusumuz her yıl 800.000 kadar artıyor.
— Nobel Fizik ödülü 1901'de Alman bilgini W.C. Röntgen'e verildi.
— Sakin bir solukta 500 santimetre küp hava alınıp verilir.
— Koyun sütünde 936 kalori vardır.
— İlk yapay uydular 1957 — 58 yılında atıldı.
— Sineğin dişisi saatte 200'den çok yumurta yapar.
— Venezuela'da yıllık petrol üretimi, 165—185.000.000 ton arasında değişir.
— Bugün A.B.D.'de 45.000'i aşkın otomobil satış yeri vardır.
— Örümceklerin 50.000 çeşiti vardır.

Bu örnekleri çoğaltarak sayfalar doldurabiliriz. Sayıların günlük ve ömürlük yaşantımızdaki etkinlikleri çok büyük ve çok geniştir. Öyle ki..

İşte bizim satır hesabımız da doldu, yazımızı noktalamak zorundayız.

Hepinizi sayıların çemberi içinden selamlarım.

LARRY YUMA

APAÇİ KUŞATMASI

KİTTY...

SUS LİZA. KADERDE ONUNLA TEKRAR KARŞILAŞMAK VARMIŞ...

BEN DE SUÇLU OLDUĞUNA İNANMIYORUM AMA ONU UNUTMALISIN.

OYSA İKİ YIL ÖNCE...

HOŞÇA KAL LİZA...

GÜLE GÜLE PİERRE..

O ADAM SANA GÖRE DEĞİL LİZA.. BEN SANA EŞ OLACAK ERKEĞİ SEÇTİM BİLE...

LİZA'NIN İSTEMEYEREK NİŞANLANDIĞI GENÇ, SOYLU VE ZENGİNDİ. ANCAK...

NEN VAR, LİZA? NEDEN HİÇ KONUŞMUYORSUN?

BAĞIŞLA ROBERT, YORGUNUM. İÇERİ GİRELİM...

REKABET, ROBERT İLE PİERRE'İ BİRBİRİNE DÜŞÜRMÜŞTÜ. BİR GECE ROBERT, PİERRE İLE KAVGA ETTİ..

BUNU ÖDETECEĞİM SANA!

BİRKAÇ GÜN SONRA DA ROBER ÖLÜ BULUNDU..

HERKESİN KUŞ-KULANDIĞI PİERRE DE PA-NİĞE KAPILARAK KAÇTI...

HATA ETTİ... SUÇSUZ OLSAYDI KAÇMAZDI...

LİZA, PİERRE DEN HİÇBİR HABER ALA-MADI... PİER-RE'İN GÖN-DERDİĞİ MEKTUPLAR ELİNE ULAŞ-MIYORDU..
BU YAPTIĞIN DOĞRU MU ?
SEN KARIŞMA ! MEKTUPTAN DA SÖZ EDEYİM DEME ! UNUTTUR-MALIYIZ O ADA-MI...

AMA LİZA UNUTAMIYORDU
KİMBİLİR NERE-DEDİR ŞİMDİ ?

UUUUUUHHHUUUH

KİMSE VAR MI ?
YOK, GİTMİŞLER GALİBA...

ÇEVRE VERLİK LE DOLU... AMA DÜRBÜN-LE BİR TEKİNİ BİLE GÖRE-MEZSİNİZ...

NE BEKLİYORUZ BU-RADA SALDIRMALARINI MI?

BELKİ DE ÇİFT-LİKTEN AYRILMA-MIZI BEKLİYOR-LARDIR...

SİZİN ACELE-NİZ YOK AMA BENİM VAR... HADİ BAKALIM ARABA KALKIYOR

DUR BAKALIM ARKADAŞ SENDEN BAŞKA GİTMEK İSTE-YEN VAR MI?

BEN VARIM!

YERLİLERİN SALDIRMASINI BEKLEMEKTENSE, KAÇMA-YI DENEYELİM DERİM...

DOĞRU!

SUNU OYA KOYALIM... GİTMEK İSTE-YENLER ELİNİ KALDIRSIN...

SEN YOLCU DEĞİLSİN!

TAMAM. ONU SAYMIYORUZ İKİYE KARŞI BİR. BAYAN-LARA DA SORALIM...

İNANIN, BURASI BİRAZDAN CEHENNEME DÖNECEK!

ONLARI DİNLEMEYİN. APAÇİLERİN ARASINDAN GEÇMEK ÖLÜM DEMEKTİR.
TEHLİKE HAFİF KALIR... ELLERİNE GEÇİRDİKLERİNDE NE YAPTIKLARINI BİLİR MİSİNİZ?
PISS.. PISS.. PISS...
OLAMAZ!
İKİYE KARŞI ÜÇ.. BİZ KAZANDIK KALIYORUZ...
APAÇİLER SALDIRIYA GEÇTİ!
!!
DEVAM EDECEK

Bilmece Bulmaca

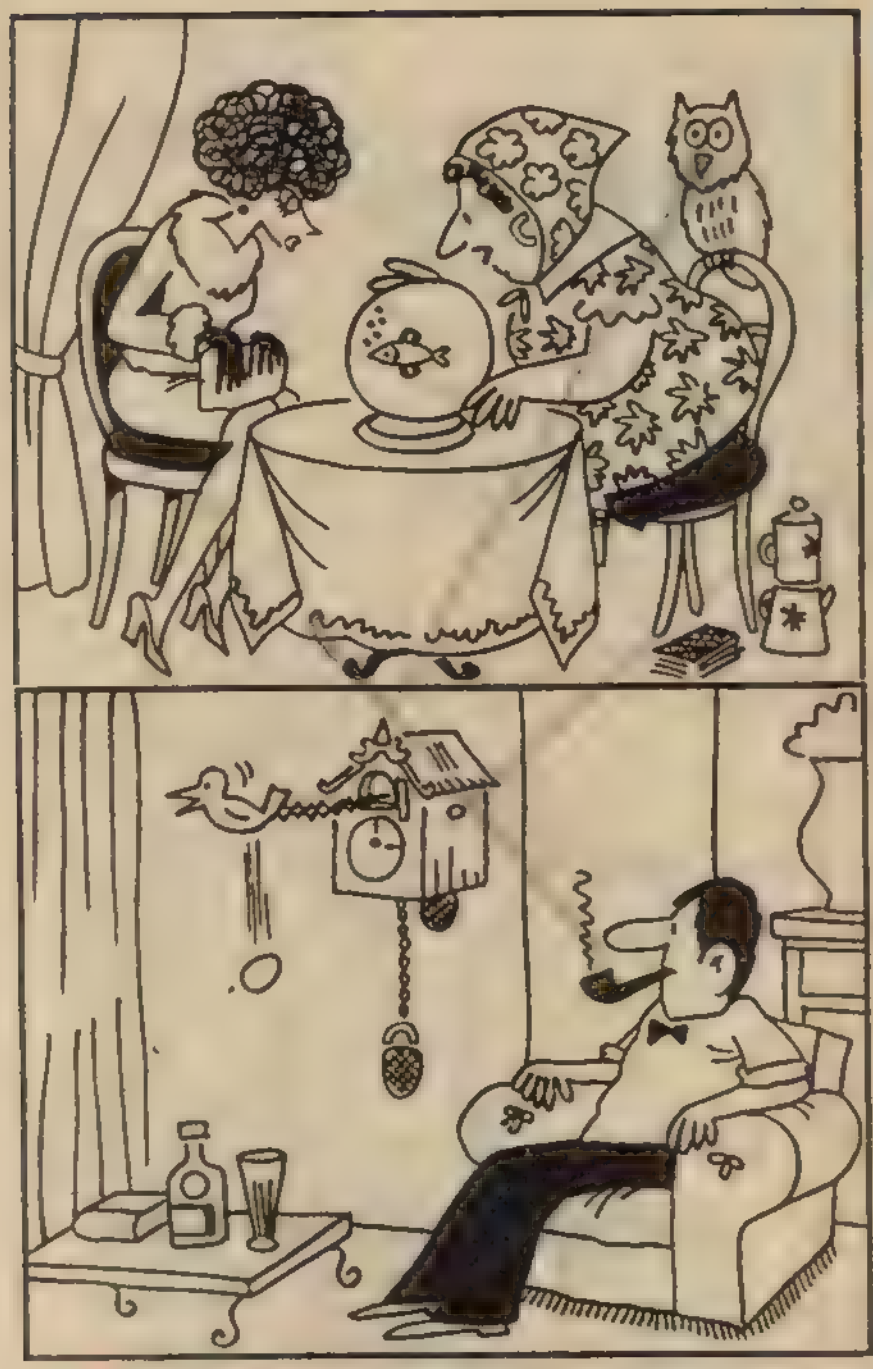

7 BENZER

İki resim arasındaki yedi benzeri bulabilir misiniz?

Yanıtlar 64. sayfada

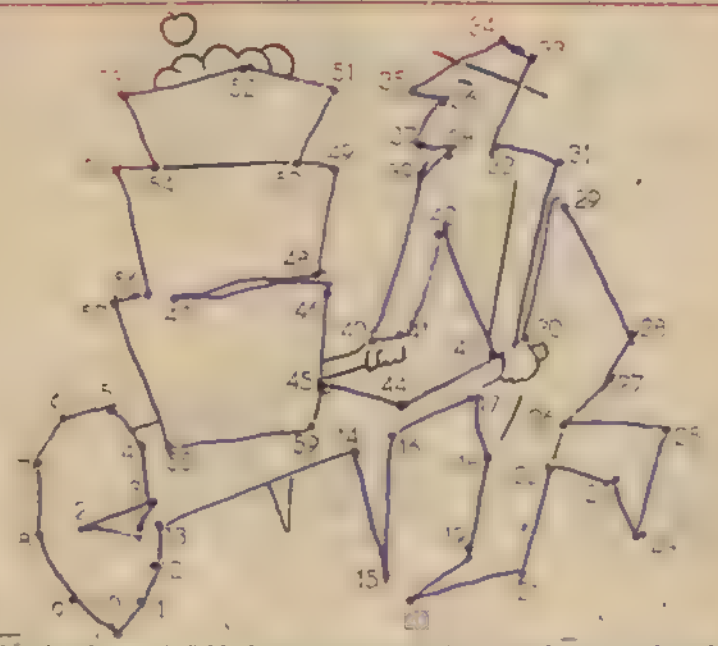

1'den başlayarak 59'a kadar birleştiriniz. Bakalım ne çıkacak?

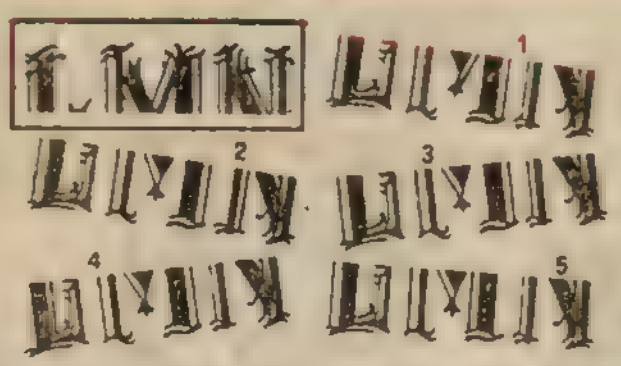

KESİK HARFLER: Sol üst köşede görülen harflerin altları kesilmiş ve aşağıdaki beş grup yazının içine gizlenmiştir. Acaba elimizde yalnızca üst tarafları bulunan harflerin, alt taraflarının da hangi grupta olduğunu bulabilir misiniz?

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

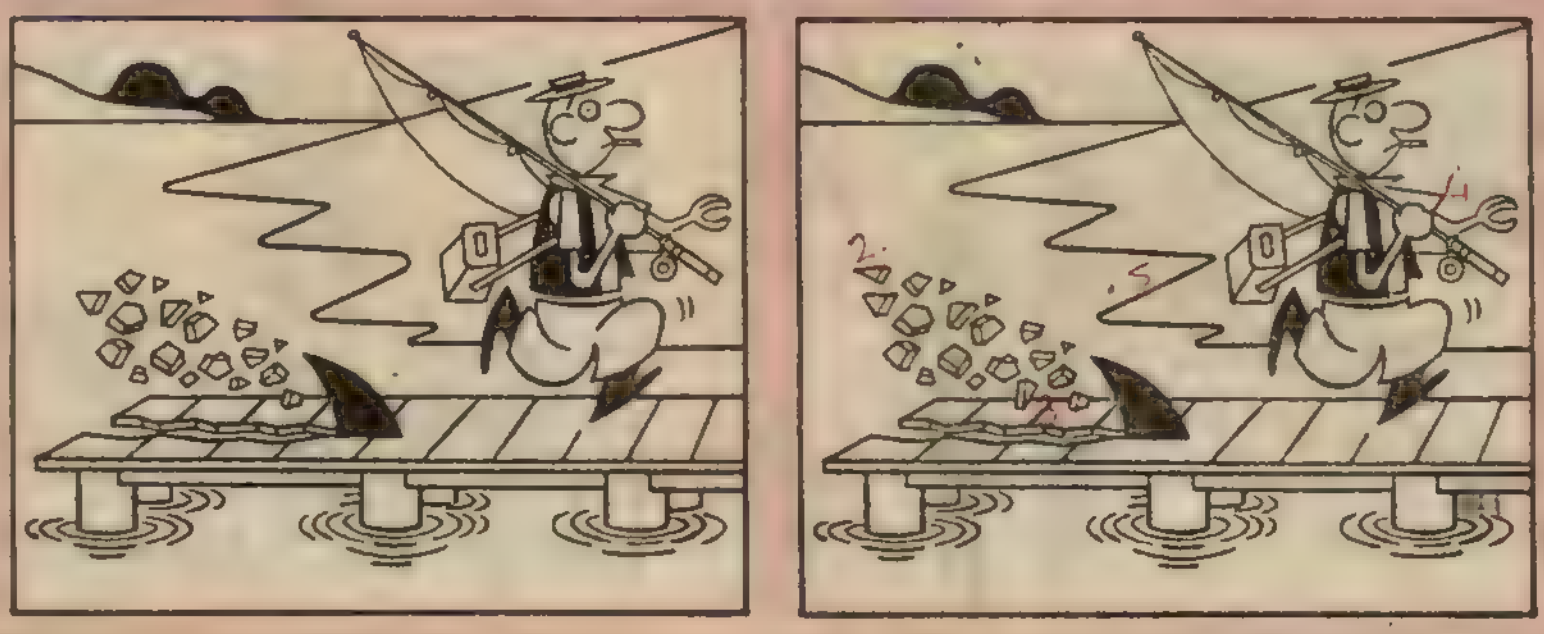

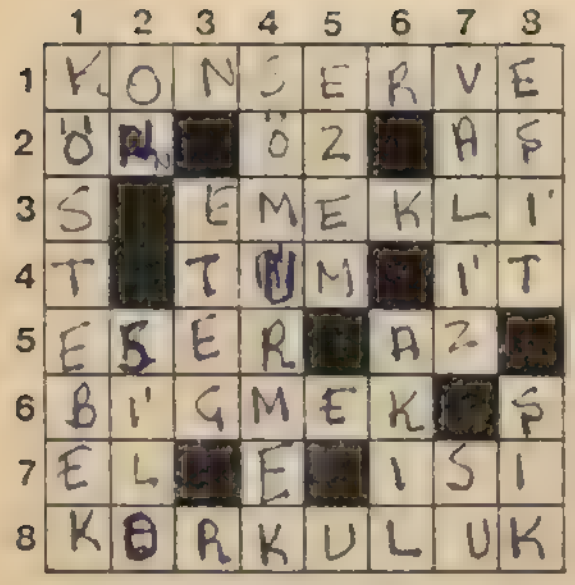

SOLDAN SAĞA

1) Herhangi bir biçimde bozulmayacak bir hale konmuş yiyecek. 2) Bir şeyin esas tutulan yüzü — Bir şeyin temel öğesi — Pişirilmiş yiyecek. 3) Belirli bir süre çalıştıktan sonra işi ile ilgisi kesilerek kendisine aylık bağlanmış olan kimse. 4) Bütün — Köpek. 5) Yapıt — Yeterli miktarda olmayan. 6) Belli bir biçim vererek kesmek. 7) Bir organımız — Sıcaklık. 8) Hayvanları korkutmaya yarar, insanı andıran kaba kukla.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1) Kemirgen memelilerden bir hayvan. 2) Bir sayı — Tahıl ambarı. 3) (tersi) Ordu birliklerinden olmayan silahlı küçük birlik. 4) Dudaklarını yapıştırarak soluğu ile çekip içmek ya da bir yerin zenginlik kaynaklarından ilgililere danışmadan yararlanmak. 5) (tersi) İçki içilirken yenilen çerez. 6) İnsanın düşünme, anlama ve önlem alma yetisi. 7) Küçük el bavulu — Denizleri, gölleri ve akarsuları oluşturan saydam madde. 8) Belli bir açıdan birbirlerinden eksik ya da fazla olmayan şeyler — (tersi) Bir mevsim.

GAYDALAR: Yukarıdaki gayda çalan adamlardan üçü birbirinin eşi. Acaba onları bulabilir misiniz?

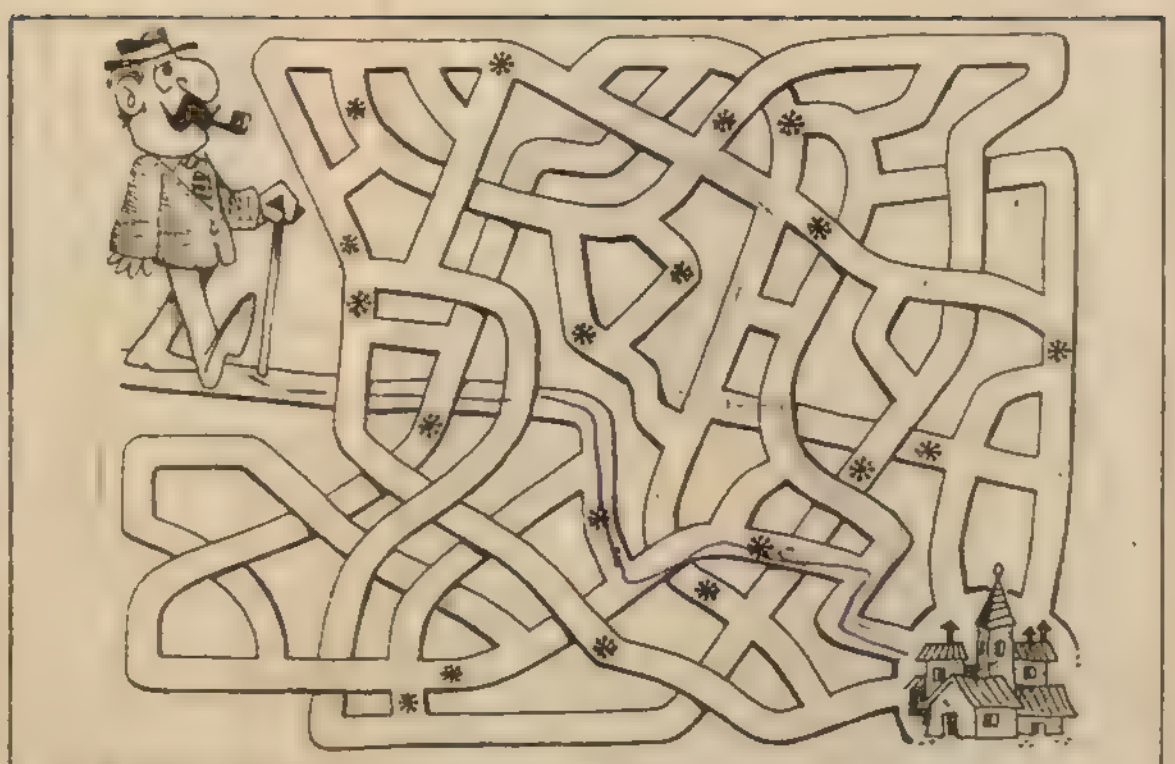

EVE DÖNÜŞ: Yukarıdaki adam evine gitmek istiyor. Ama giderken yuvalara basmaması gerekiyor. Acaba ona yardım edebilir misiniz?

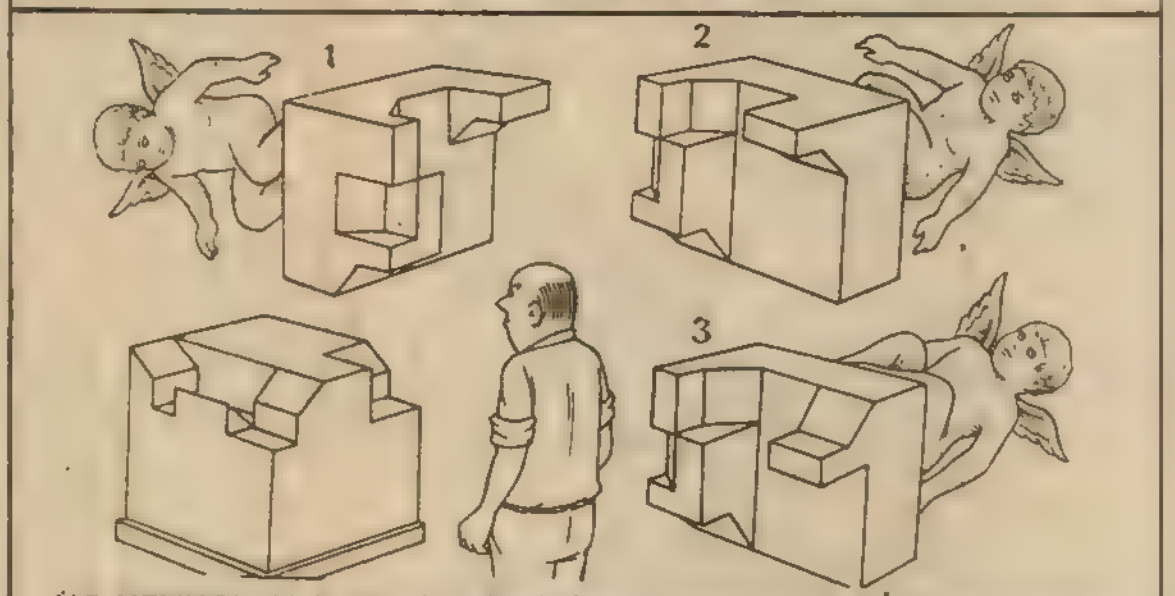

ÜÇ HEYKEL: Yukarıdaki üç heykelden hangisinin sol alt köşede görülen temele oturacağını acaba bulabilir misiniz?

SÖZCÜK AVCILIĞI

Yandaki harfler arasına gizlenmiş bazı sözcükler var. Sözcükler soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan, aşağıya, aşağıdan yukarıya ve çapraz olarak yerleştirilmiştir; ters de olabilirler... Ama hepsi düz bir çizgidedir. Örnek olarak birini belirttik. Ötekileri bulması sizden..

Saklı Sözcükler: Uganda, Angola, Pakistan, Sikkim, Kıbrıs, Fas, Mısır, Laos, Libya, Çin, Nepal, Mali, Seylan, Urdün, Gine, Tunus, Nijer, Çad, Kongo, Sudan, Kore, Küba, Haiti, İran.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	L	S	Ç	S	U	D	A	N	Y	O
2	N	A	R	İ	L	D	N	İ	S	E
3	D	İ	P	E	N	İ	G	O	N	G
4	N	E	P	A	L	K	O	N	G	O
5	A	S	G	İ	K	L	L	A	O	S
6	S	U	E	L	İ	İ	A	R	M	E
7	A	N	R	A	B	B	S	İ	O	Y
8	R	U	O	M	R	Y	I	T	İ	L
9	E	T	K	U	İ	A	K	E	A	A
10	J	K	F	A	S	S	K	U	F	N
11	İ	Ü	R	D	U	N	I	S	B	E
12	N	H	A	İ	T	İ	M	R	Ö	A

MIS TİK

YAZISIZ

mektup arkadaşı

- UĞUR YAŞİTLİ: Yaşım 12. Boş zamanlarımı spor yaparak değerlendiririm. Pul biriktiririm. Dergi okuru arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Turan Mah. Altunoğlu Sok. No: 28 Sungurlu – ÇORUM
- SERAP MERİÇ: Yaşım 11. Boş zamanlarımda kitap okur, bale yapar, pul ve kart biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Lamartin Cad. 26/2 Taksim – İSTANBUL
- HASAN İNCE: Yaşım 15. Pul biriktiririm. Futbol oynamayı çok severim, yazışmak istiyorum.
  Adres: Değirmenbaşı Cad. 1. Çıkmaz Sok. No: 28 Çarşamba – SAMSUN
- YASEMİN KASNAK: Yaşım 13. Boş zamanlarımda kitap okur, resim yapar, televizyon seyrederim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: 1820/2 Sok. No: 7/1 Esler Yapı Kooperatifi Karşıyaka – İZMİR
- CAN KARAÇİÇEK: Yaşım 12. Ortaokul öğrencisiyim. Şiir okumayı, müzik dinlemeyi ve sporu severim. Dergi okurlarıyla yazışacağım.
  Adres: Eskibey Mah. 1712 Sok. No: 5 ADANA
- KADİR BİNBAŞI: Yaşım 11. Basketbol oynamayı, bisiklete binmeyi çok severim. Dergi okurlarıyla yazışacağım.
  Adres: Marulcu Mah. Ş. Çelikalay Cad. Fulya Ap. K.1 AFYON

YANITLAR

- 7 BENZER: (1) Masa örtüsünün süsü ile piponun dumanı. (2) Baykuşun gagası ile saatin üzerindeki süs. (3) Kadının küpesi ile saatin zincirinin ucundaki parça. (6) Çaydanlığın üzerindeki şekil ile saatin sağındaki şekil (7) Falcı kadının elbisesinin kolu ile vazodaki çiçeklerin çizgisi.
- 8 FARK: (1) Adamın gömleğinin sağ kolu. (2) İskelenin üçüncü sağ ayağı. (3) Sağdaki kara parçasının orta kıvrımı. (4) Alttaki tahta parçası (5) En üstteki tahta parçası. (6) Oltanın arkasındaki dağ çizgisi. (7) İskeledeki dördüncü tahtanın çizgisi. (8) Adamın öndeki ayağının üst çizgisi.
- KESİK HARFLER: 3 numaralı grup.
- KARE BULMACA: Soldan sağa: 1) Konserve. 2) Ön — Öz — Aş. 3) Emekli. 4) Tüm — İt. 5) Eser — Az. 6) Biçmek. 7) El — Isı. 8) Korkuluk.
  Yukarıdan aşağıya: 1) Köstebek. 2) On — Silo. 3) Eteç. 4) Sömürmek. 5) Ezem. 6) Akıl. 7) Valiz — Su 8) Eşit — Şık.
- GAYDALAR: 2,5 ve 7 numaralı adamlar eş
- ÜÇ HEYKEL: 2 numaralı heykel temele oturacak.
- SÖZCÜK AVCILIĞI: Uganda (B—6, çapraz yukarı), Angola (G—1, düz aşağı), Pakistan (C—3, çapraz aşağı), Sıkkım (G—7 düz aşağı), Kıbrıs (E—5, düz aşağı), Fas (C—10, düz sağa), Mısır (D—8, çapraz aşağı), Laos (G—5, düz sağa), Libya (F—5, düz aşağı), Çin (C—1, çapraz aşağı) Nepal (A—4, düz sağa), Mali (D—8, düz yukarı), Seylan (J—5, düz aşağı), Urdun (B—11, düz sağa), Gine (6—3, düz sola), Tunus (B—9, düz yukarı), Nijer (A—12, düz yukarı), Çad (C—1, çapraz aşağı), Kongo (F—4, düz sağa), Sudan (D—1, düz sağa), Kore (C—4, düz yukarı). Küba (G—9, çapraz aşağı), Haiti (B—12, düz sağa), İran (D—2, düz sola).

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, yazılarınızı, resimlerinizi ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz.

AYŞE KIZ

Yaz tatilimiz için bir köye geziye gittik. Köy pek şirindi. Gururlu, uzun kavaklarla, durmadan hışırdayan çınarlar, köyü bir sur gibi çevirmişti. 20—25 haneliydi. Hava kararmaya yüz tutunca, boyunları çıngıraklı keçiler meleyerek köye dönerlerdi.

Havası ve suyu eşsizdi. Sabahları kalkınca çeşmede su doldurmak için sıra bekleyen, kavgaya tutuşan elleri testili kadınlar görülecek şeydi. Kahvaltıda yediğimiz esmer köy ekmeği dumanlar salarak sofraya konunca tüm iştahım açılırdı. Öğle olunca köyü dolaşırdık. Sararmış ayçiçekleri, fasulyeler, domatesler çok hoşuma gidiyordu. Köyde bir ay kalacaktık. Gerçi ben daha çok kalmayı isterdim. Çünkü bu köyün insanları canayakın ve konukseverdi. Gider gitmez ısınmıştım onlara. Gece olup da herkes evlerine çekilince, gündüz arı gibi cıvıl cıvıl kaynaşan köy, geceleri sanki mezar sessizliğine bürünüyordu. Tiyatro, sinema vb. eğlence yerleri yoktu. Köyün erkekleri ya kahveye gider, ya da erkenden yatarak gündüzün yorgunluğunu giderirlerdi. Kadınlar da yün örüp, mısır patlatırlardı. Çocuklar yüzük, fincan, tombala oynar, masal dinlemek için ninelerini sıkıştırırlardı.

Bu köyde bir Ayşe kız tanıdım. Uzun siyah saçlı, kahverengi gözlü, soluk benizli, zayıf bir kızcağızdı. Okumaya son derece heveslıydi. Fakat ailesi okutmuyordu. Bir kız çocuğu için okumanın değil, evde ve tarlada iş yapmasının gerekli olduğu düşüncesindeydiler. Bu durum beni fazlasıyla üzüyordu. Sonunda durumu anneme açtım. O da bana bu acı gerçeği ayrıntılarıyla anlattı. "Hâlâ böyle geri kalmış köyler var" dedi. Ben kültürsüz insanı meyvesiz ağaca benzetiyorum. Ayşe kızın anne ve babasıyla görüştüm bir kaç kez. "Kız okutmak" sözünü duyunca gülümseyen çehreleri, üflenmiş bir mum gibi kararıyordu. Ayşe kız tarlada çalışır çamaşır, bulaşık yıkar, hayvanları yemler, kardeşlerine bakar babasına yiyecek taşırdı.

Kalem tutmaya layik elleri nasır içindeydi. Köy gezimiz sona ermişti. Ayşe kızı unutamıyordum. Rüzgârda uçuşan şalvarı, yemenisiyle benliğimde yer etmişti. Ne zaman bir köye gitsek gözümün önüne Ayşe kızın okumak için çırpınan yüreği gelir.

Anadolumuzda nice Ayşeler var, kimbilir. Hepsi de okuyacakları günü bekliyorlar. Çoluk, çocuğa karışsalar bile kalplerindeki ümit kuşu hiç durmadan ötüyor. Dileğimiz Ayşelere, Mehmetlere, Fatmalara, Hasanlara, Zeyneplere okuma olanağı tanınmasıdır.

NURSEL ÖZŞEN

GEZEGENLER

Dokuz gezegen var.
Bunlardan biri dünya.
Kalır sekiz gezegen
Havası yok suyuda.

YEŞİM ŞİMŞEK

HER ŞEY DÜNYA İÇİN

Yağmur yağıyor bugün de
Şakır şakır
Bulutların gözleri yaşlı
Dünyanın haline ağlıyorlar.

Güneş çıkmadı bugün de
Her taraf kapkaranlık
Niye dersiniz?
Dünyadaki çatışmalar
görünmesin diye...

ELVAN ARLIHAN

GÜZEL KÖYÜM

Şipşirindir köyüm
Tatlı insanları ile,
Tarlaları ile,
Bahçeleri ile.
Küçük Menderesi ile
Dev
Sarıkayaları ile
Ormansız susuz
Köyüm.

HALUK BALTACI

BALONUM UÇUVERDİ

Kıpkırmızıydı balonum
Babam almıştı daha dün
Yükseliyordu ne güzel
Küçücük odamın içinde
Sıkıntıdan mı nedir
Gördükçe balkondan
O şen şakrak güneşi
Güneş olmaya özendi
Kaçıverdi ansızın
Açılan pencereden
Yükseldikçe yükseldi
Ufacık bir nokta oldu
Masmavi gökyüzünde.

ELİF DALYANCI

Belkıs Kula

HAYVANLAR
ANSİKLOPEDİSİ

(28)

KOBRA

Kobralar zehirli yılanlardır. Asya ve Afrika'da değişik on türü yaşar. Türünün hepsinde baş biçimi aynıdır. Ürken ya da kızan bir kobra başını yukarı kaldırır. Bu hareketinde ensesinin arkası yanlara doğru genişler. Başı yassı bir biçim alır ve kaburgalarını dışarıya doğru kolayca oynatır. Zehiri gözlerin arkasındaki bezler üretir.

Hint kobrası en yaygınıdır. Boyu 2 metreye yaklaşır. Derisi sarı ya da kahverengidir. Üzerinde açık renk halkalar vardır. Başında siyah – beyaz, gözlük biçiminde benekler yer alır. Hint kobrası fare, kurbağa yiyerek beslenmesini sağlar.

Afrika ve Arabistan'da en yaygın türü ise Mısır kobrasıdır. Boyu Hint kobrasına karşın daha uzundur. Derisi siyah ile kahverengi karışımı ve beneklidir.

Afrika'nın güneyinde Kap kobrası yaygınlık gösterir.

TEMEL REİS

SEVGİ VE SAYGI.

YÜRÜMEK İÇİN GÜZEL BİR GÜN!
SENİNLE YÜRÜMEYİ ÇOK SEVİYORUM... ÇÜNKÜ HERKESİ TANIYORSUN...

EN ÖNEMLİ ŞEY BAŞKALARINCA SEVİLMEK VE SAYILMAKTIR...
DOĞRU!

GÜNAYDIN TEMEL REİS.. SENİ GÖRDÜĞÜME ÇOK SEVİNDİM...
GÜNAYDIN BAYAN HOŞSEBZE.. DOMATESLERİNİZ NASIL?...

SELAM TEMEL..
SEN MİSİN HEPKEL? İŞLER NASIL GİDİYOR?
SELAM!

BÜYÜYÜNCE TIPKI SENİN GİBİ BİRİ OLACAĞIM...
EVET. ÇALIŞIRSAN HERKESLE İYİ DOST OLURSUN..
HERKESİ SEVMEYE ÇALIŞACAĞIM...

KABASAKAL...
TEMEL!

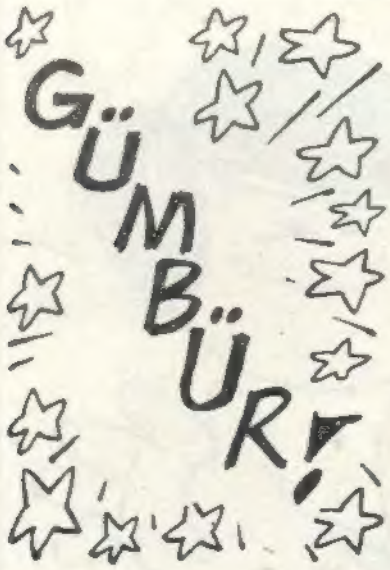
GÜMBÜR!

TABİİ BAZI DURUMLARDA BU KURALLAR DEĞİŞEBİLİR.. GÖRDÜN YA!
HAKLISIN.

PAMUKBANK ÇOCUK SİNEMASI
İSTANBUL'UN DÖRT YERİNDE,
ANKARA, ADANA VE İZMİR DE...

ÇOCUKLAR! ÇOCUKLAR! KOŞUN!
YENİ YENİ FİLMLERLE GÖSTERİ DEVAM EDİYOR...

Pamukbank sunuyor:
Küçüklere büyük şenlik.
Konulu uzun çizgi filmler,
Miki'ler, müzikaller,
belgeseller...
Her gösteri, bir buçuk saatlik
bir sinema şenliği.

Pamukbank Çocuk Sineması'nın yurt çapında Nisan programı aşağıda sunulmuştur. Davetiyeleriniz Pamukbank şubelerinde, parasız.

PAMUKBANK
iyi bankadır

PAMUKBANK ÇOCUK SİNEMASI
NİSAN 1979 PROGRAMI

İLİ	SİNEMA	GÖSTERİ TARİHLERİ
İstanbul Beyoğlu Kadıköy Bakırköy Osmanbey	 DÜNYA SÜREYYA SİNEMA 74 SİTE	 1, 8, 15, 22, 29 Nisan (Pazar) 1, 8, 15, 22, 29 Nisan (Pazar) 1, 8, 15, 22, 29 Nisan (Pazar) 7, 14, 21, 28 Nisan (Cumartesi)
Ankara Kavaklıdere	 AKÜN	 1, 8, 15, 22, 29 Nisan (Pazar)
Adana Atatürk Caddesi	 ARI	 1, 8, 15, 22, 29 Nisan (Pazar)
İzmir Alsancak	 İZMİR	 1, 8, 15, 22, 29 Nisan (Pazar)

Davetiyelerinizi
aşağıdaki Pamukbank Şubelerinden alabilirsiniz:

İstanbul
Aksaray, Bakırköy, Beşiktaş, Beyoğlu, Fatih, Galatasaray, Gaziosmanpaşa, Kadıköy, Karaköy, Levent, Nişantaşı, Sefaköy, Sultanhamam, Şişli, Ümraniye, Üsküdar, Zeytinburnu

Ankara
Altındağ, Aşağı Ayrancı, Bahçelievler, Balgat, Cebeci, Karşıyaka, Kavaklıdere, Kızılay, Ulus

Adana
Bankalar Caddesi, Hal, Karşıyaka, Reşatbey, Ulucamii, Yağ Camii, Yavuzlar
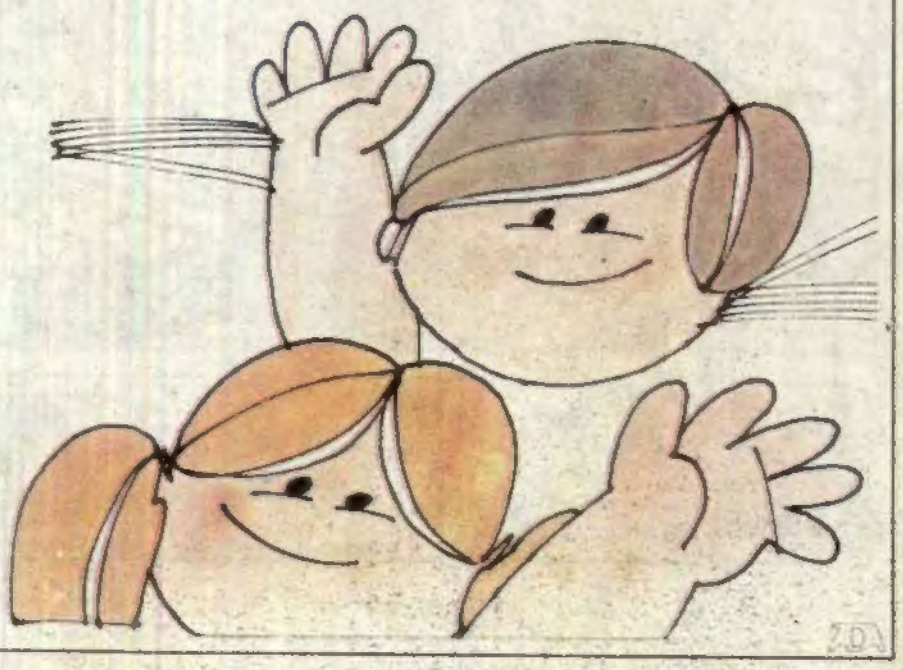
İzmir
Altındağ, Anafartalar, Balçova, Bornova, Gültepe, Hatay, Konak, Zeytinlik